

ESG strategija u bankarstvu na primjeru OTP banke

Cikatić, Marin

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:628359>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-29**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

ESG STRATEGIJA U BANKARSTVU NA PRIMJERU

OTP BANKE

Mentor:

Prof. dr. sc. Anita Talaja

Student:

Marin Cikatić

Split, rujan 2024.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, _____ MARIN CIKATIĆ _____ ,
(ime i prezime)

izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je navedeni rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu, što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio navedenog rada nije napisan na nedozvoljeni način te da nijedan dio rada ne krši autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Split, 2.9.2024. godine

Vlastoručni potpis : _____

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1 Predmet i cilj rada	1
1.2 Izvori podataka	2
1.3 Struktura rada	2
2. Teorijski pristup ESG strategiji	3
2.1 Značenje i značaj ESG strategije.....	3
2.2 ESG strategija u bankarstvu	5
2.3 Područja implementacije ESG strategije u bankarstvo	8
3. Strateška analiza ESG-a u OTP banci	12
3.1 Sektor obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj i zelene prilike	12
3.2 Očekivanja zelenih kredita za građane (sunčani krediti)	18
3.3 Upravljanje ESG pitanjima i odgovornosti	20
3.4 Dionici grupe OTP banke	23
3.5 Odgovorno pružanje usluga OTP banke	25
3.6 Odgovoran poslodavac	29
4. Zaključak	34
SAŽETAK	37
SUMMARY	38
PRILOZI	39

1. UVOD

ESG akronim znači "enviromental, social, governance" odnosno u prijevodu s engleskog jezika označava okoliš, društvo i upravljanje. On označava vrstu upravljanja koja se koncentrira na održivo, etično i društveno odgovorno poslovanje kojem današnja poduzeća sve više teže. Sve većom sviješću ljudi o njihovom ekološkom otisku i odnosu prema drugim ljudima koji spadaju u manjine, postalo je jako bitno pitanje kako poduzeća utječu na klimatske promjene s proizvodnjom i ostalim poslovnim aktivnostima, kako se odnose prema svojim zaposlenicima, klijentima i dobavljačima te kakva je njihova korporativna kultura. Ljudi su sve više počeli brinuti i o dobrobiti budućih generacija i planeta u cjelini. Zbog toga je došlo do sve veće potrebe za implementacijom ESG strategije u korporacije i njena važnost je postala ogromna te su je počeli i sve više provoditi. Tako su banke shvatile i postale osviještenije kako i one mogu utjecati na dobrobit zajednice, te da imaju vrlo velik utjecaj na svoju okolinu, i da provođenjem ESG strategije i one mogu puno toga doprinijeti.

1.1 Predmet i cilj rada

Dugo vremena se nije razmišljalo o čovjekovom utjecaju na svoju okolinu, danas zbog toga postoji mnogo problema vezanih za okoliš i društvo poput globalnog zagrijavanja, zagađenja okoliša, siromaštva itd. Nastavljanjem takvog načina života ugrozit će se budući naraštaji te su promjene načina života i poslovanja svih grana poduzeća sve potrebnije, kako bi se počinjena šteta mogla otkloniti i tako osigurati dobrobit sadašnjeg i budućeg naraštaja. Tu dolazi do razvijanja ESG strategija poslovanja koje se sve više počinju implementirati u razna poduzeća i sektore kako bi se otklonile poteškoće u okolišu i društvu kao cjelini.

Razvijanjem održivog poslovanja i uvođenjem regulacija u ostalim sektorima to se prelilo i na financijski sektor te banke, koje u većini zemalja čine najveći udio financijskog sektora. ESG strategije se u bankama implementiraju ponudom financijskih proizvoda i usluga koje će štiti okoliš i zadovoljiti potrebe svih ljudi dok istovremeno njima osiguravaju profit. Zbog svoje velike financijske važnosti i uloge financijskog posrednika banke drže veliku važnost u održivom razvoju. One s implementacijom ESG-a paze na posljedice koje mogu nastati iz njihovog poslovanja, kao i na posljedice koje mogu proizaći iz poslovanja njihovih klijenata. Banke s ovim mogu puno pomoći razvoju održivog rasta, dobrobiti zajednice i cjelokupnog društva te dobrobiti svojih zaposlenika. Isto tako ESG strategija ima mnogo pozitivnih utjecaja na samo poslovanje banke, donosi mnogo poboljšanja i rast kroz primjerice povećan tržišni udjel

i poboljšavanje imidža banke. Banke su s toga vrlo bitne za implementaciju ESG strategije zbog velike koristi i poboljšanja koje donose zajednici u cjelini kao glavni financijski posrednici društva.

Cilj ovog rada je pobliže prikazati što je ESG strategija i kako implementiranjem ESG strategije banke mogu pridonijeti održivom razvoju i dobrobiti cjelokupne zajednice, te da se prikaže koliki utjecaj banke imaju na okolinu. Također će se prikazati razvoj, načine i ciljeve implementiranja ESG strategije u bankama na konkretnom primjeru OTP banke, te koje to utjecaje ima na društvo, okoliš i rezultate poslovanja banke. Ovim radom se želi osvijestiti sve o važnosti ESG strategije u bankama i cjelokupnoj problematici održivog razvoja, te važnosti koju ova strategija drži za održivo poslovanje i koliko banka može pomoći zajednici kroz implementiranje strategije.

1.2 Izvori podataka

Tematika završnog rada temelji se na metodama sinteze i analize podataka iz internih podataka, deskripciji u dubljoj razradi teme, analizi internih podataka banke, induktivnom i deduktivnom metodom pri donošenju zaključaka. U izradi rada koristit će se stručna literatura iz područja financija i održivih financija, radovi, izvješća te web-sadržaji relevantnih organizacija i interni podatci izabrane banke.

1.3 Struktura rada

Završni rad je podijeljen na tri dijela. U prvom dijelu rada obradit će se generalna tema ESG strategije odnosno teorijski pristup u kojem će se objasniti što je to zapravo ESG strategije koji je njen značaj i kako može doprinijeti društvu preko financijskog sektora, u kojim sve područjima je značajna i kako se implementira u neka područja financijskog sektora. U sljedećem dijelu rada će se prema internim podacima OTP banke konkretno opisati ESG strategija na pravom primjeru i njena implementacija u poslovanje, te koji su ciljevi, ambicije i neki postignuti rezultati banke odnosno koliko zapravo ona implementira ESG u svoje poslovanje i sektore poslovanja te koliko s tim doprinosi sveukupnoj održivosti, prihvaćanju ljudi i raznolikosti na radnom mjestu. U završnom dijelu rada će se sve to povezati i donijeti zaključak o cjelokupnoj ESG strategiji i njejoj implementaciji u OTP banku.

2. Teorijski pristup ESG strategiji

2.1 Značenje i značaj ESG strategije

„ESG je kratica za čimbenike okoliša, društva i upravljanja. ESG ima svoje korijene u društveno odgovornom ulaganju (SRI), koje je nastalo 1960-ih kada investitori su počeli isključivati određene dionice ili industrije iz svojih portfelja na temelju njihove uključenosti u aktivnosti kao što je proizvodnja duhana ili podrška Južnoafrikancima režim aparthejda.“¹ Kriteriji ESG-a se ogledaju prema tome kako se korporacije odnose prema okolišu i zaposlenicima, s njima se također ispituje kako i upravljaju odnosima s zaposlenicima i rade li svoje poslove na etički i korektan način prema okolišu. Upravljanje se može baviti s pitanjima vodstva društva do internih kontrola unutar korporacije. Prema tome ESG strategija donosi mnogo značaja kako društvu tako i korporacijama i određuje kako bi se one trebale ponašati prema svojoj okolini. „ESG strategija također predstavlja pokušaj upravljanja zajedničkim resursima. Na primjer, ekološki aspekt ESG-a, "E" stup, koristi načela i alate kvazi privatnog upravljanja za ulaganje u rješavanje utjecaja komercijalnih i industrijskih aktivnosti na zajednički zrak, zemlju i vodene resurse.“²

Okoliš, društvo i upravljanje (ESG) je krovni pojam za komponente održivog i odgovornog financiranja. To je okvir koji uzima u obzir ekološke, društvene i upravljačke čimbenike uz financijske čimbenike u donošenju odluka o ulaganju. To je također proces za procjenu koje tvrtke ostvaruju/boduju svaki faktor E, S i G dok se utvrđuje je li tvrtka održiva investicija. S druge strane, ESG izvješćivanje je objavljivanje podataka koji objašnjavaju utjecaj i dodanu vrijednost tvrtke u tri područja: okoliš, društveno i korporativno upravljanje.

Procjena utjecaja na okoliš (E) procjenjuje kako tvrtka djeluje kao upravitelj prirode. Analizira kako njegove aktivnosti utječu na okoliš i upravlja ekološkim rizicima. Uključuje i izravne operacije i operacije u opskrbnom lancu. Na primjer, uključeni su nedostatak resursa i upravljanje njima, očuvanje prirodnih resursa, tretman životinja i emisije stakleničkih plinova.

Društveni kriteriji (S) ispituju snage i slabosti poduzeća u upravljanju odnosima sa zaposlenicima, dobavljačima, kupcima i zajednicama u kojima posluje. Ti kriteriji uključuju radne uvjete, operacije u konfliktnim regijama, zdravlje i sigurnost, odnose sa zaposlenicima i raznolikost zaposlenika.

¹ MSCI, The Evolution of ESG Investing [Internet], raspoloživo na: <https://www.msci.com/esg-101-what-is-esg/evolution-of-esg-investing>

² Matos P. [2020.]: ESG and Responsible Institutional Investing Around the World: A Critical Review, University of Virginia

Upravljanje (G) bavi se vodstvom tvrtke, plaćama rukovoditelja, revizijama, internim kontrolama i pravima dioničara. Ulagачi žele znati mogu li vjerovati tvrtki i koje se odluke donose iza zatvorenih vrata. G uključuje plaće rukovoditelja, ravnopravnost spolova/jednake plaće, mito i korupciju te raznolikost odbora.

„Praksa ESG ulaganja započela je 1960-ih. Razvio se iz društveno odgovornog ulaganja (SRI), koje je isključilo dionice ili cijele industrije iz ulaganja u poslovne operacije kao što su duhan, oružje ili roba iz sukobljenih regija. Pojam ESG skovao je 2004. godine bivši glavni tajnik UN-a Kofi Annan. To je rezultiralo 2005. godine prvom studijom "Who Cares Wins", razvijenom u suradnji s najvećim svjetskim institucionalnim investitorima i bankama.“³ ESG sada brzo raste i razvija se jer mnogi investitori žele uključiti ESG čimbenike u proces ulaganja. Zapravo, ESG tržište bi se već ove godine trebalo udvostručiti. Također, "Koalicija za dekarbonizaciju portfelja", skupina od 27 prvenstveno europskih institucionalnih investitora i upravitelja imovinom koju sponzoriraju Ujedinjeni narodi i kontroliraju imovinu od 3,2 trilijuna dolara, posvetila je 600 milijardi dolara za financiranje zelenih projekata i ulaganja. S pravne strane, europski propisi potiču snažnu provedbu ESG čimbenika unutar financijskog sektora i drugih industrija. ESG okvir se gura unutar EU jer je to mehanizam koji će podržati Green Deal i osigurati provedbu održivijeg gospodarstva. "ESG će vjerojatno igrati veću ulogu u načinu na koji se tvrtke procjenjuju, ne samo od strane investitora, već i od strane potrošača i dionika", objašnjava Nathan Bonnisseau, suosnivač Plan A. "Brojke odražavaju rastuću svijest da tvrtke moraju upravljati svojim okolišem Održivost je novi ideal, a razvoj sofisticiranih metoda evaluacije ESG aktivnosti i njihovih učinaka ključ je za njegovo postizanje. Dalje zakonodavci, investitori i poslovni ekosustav povećavaju pritisak za implementaciju ESG-a. Tvrtke moraju imati dobre rezultate na ESG-u kako bi ostale atraktivne kao poslodavci ili robne marke. Na primjer, 49% milenijskih milijunaša ulaže na temelju društvenih čimbenika. Stoga i investitori i tvrtke moraju predvidjeti zakon. Gledajući kako se vjetar okreće oko regulatornog okvira u financijskom sektoru, ESG izvješćivanje bi uskoro moglo biti obavezno. Tvrtke moraju integrirati ovaj okvir kako bi bile ispred propisa i konkurencije. Organizacije se moraju pridržavati okolišnih ili društvenih čimbenika kako bi izbjegle suočavanje s regulatornim, pravnim ili reputacijskim problemima. Razumijevanjem i pridržavanjem propisa, tvrtke mogu osigurati usklađenost i izgraditi povjerenje dionika, poboljšati svoje performanse održivosti i steći konkurentsku prednost na globalnom tržištu u razvoju.

Sve ovo ukazuje na to koliko je ESG strategija postala ključni dio poslovanja zbog promjena u društvu i sve veće svijesti o održivosti koju kupci sve više očekuju i zahtijevaju od poduzeća. Zbog toga vidimo kako je

³ PlanA, Why is ESG important in business in 2024? [Internet], raspoloživo na: <https://plana.earth/academy/why-esg-important-companies-investors>

poduzećima postalo jako bitno implementirati ESG strategiju unutar njihovog poslovanja i zbog čega njihove ambicije trebaju biti preusmjerene s čistog profita i svoje dobrobiti na održivi razvoj, odgovorno poslovanje, uklanjanje nepravdi i loših djelovanja na društvo i okolinu. Ona poduzeća koja to implementiraju imaju veće šanse opstojanja na tržištu i povećavanja svoje udjele i sveukupne uspješnosti na tržištu.

2.2 ESG strategija u bankarstvu

„ESG u bankarstvu ispituje ekološke, društvene i upravljačke aspekte. To uključuje procjenu utjecaja ulaganja i aktivnosti na okoliš, društvo i korporativno upravljanje. Dok je značaj održivosti očit na globalnoj razini, ekološki napori usmjereni na ESG omogućuju bankama da steknu jedinstvenu prodajnu točku (USP) i da se razlikuju od svojih konkurenata. Kao globalni financijski lideri, banke su u dobroj poziciji za promicanje i ubrzavanje šireg prijelaza na zdravija gospodarstva i društvo usmjeravanjem odgovarajućih tokova financiranja. Vanjske politike koje investitori i klijenti moraju slijediti provode se za potpuno zeleno bankarstvo. Ove politike doprinose održivosti svih susjednih puteva i zajednica pod utjecajem bankarstva.“⁴ „Uloga banaka u postizanju ciljeva održivog razvoja općenito je priznata. Te se financijske institucije sve više bave društvenim i ekološkim pitanjima i uključene su u nekoliko održivih praksi kao rezultat njihovog značajnog učinka na društvo i okoliš.“⁵ Kao što je naveo Zimmermann, S (2019), „banke mogu usvojiti energetske učinkovite tehnologije, poticati osoblje na korištenje javnog prijevoza, omogućiti pristup osobama sa invaliditetima, nuditi zelena kreditna sredstva i birati dobavljače koji podržavaju okoliš i socijalnu standardima. Takvi postupci poboljšavaju društvenu i ekološku učinkovitost poduzeća, što zauzvrat može koristiti operativnim i financijskim učincima banaka, kao i emotivnim i bihevioralnim reakcijama svojih klijenata.“⁶ ESG je zato ključan za banke jer su te poteškoće i komponente međusobno povezane i inherentni element financijskog sustava. Kako okoliš, društvo i upravljanje (ESG) postaju sve obavezniji, prvi korak je davanje prioriteta ulaganjima kako bi se osigurao dugoročni rast. Na primjer, uključivanje klijenta, obrada podataka, prepoznavanje prijevare, računovodstvo klijenta, posuđivanje sredstava i usklađenost s propisima rizični su zadaci koji moraju biti u skladu sa strogim ESG standardima. Doista, bankarski partneri i investitori traže metode za poboljšanje procesa usvajanja ESG-a. Svaka je banka

⁴ SigmaEarth, ESG In Banking: Meaning and Importance [Internet], raspoloživo na: <https://sigmaearth.com/esg-in-banking-meaning-importance/>

⁵ Borodako A. [2023.]: ESG integration in banking: A qualitative study on the impact of regulation on banks' operations, str.20, NTNU Ålesund

⁶ Zimmermann, S. [2019]: Same same but different: How and why banks approach sustainability, str.11, Hagen

odgovorna za brigu o okolišu, poticanje uključivog društva i jamčenje dobrog upravljanja. ESG (Environmental, Social, and Governance) razvio se kao značajan faktor za banke, utječući na investicijske odluke i mijenjajući njihovo poslovanje. Razumijevanje važnosti ESG-a ključno je za banke koje žele poboljšati svoju evidenciju održivosti i privući nove klijente i ulagače. Uz ESG ocjene koje funkcioniraju kao standard, banke moraju dati prioritet ulaganju u infrastrukturu i procese kako bi zadovoljile ESG standarde. Banke stječu povjerenje potencijalnih klijenata pokazujući svoju predanost ispunjavanju industrijskih standarda. „ESG čimbenici sada su sveprisutni u bankarstvu, utječući na odluke i operacije. Uključivanje načela ESG-a pokazuje predanost banke odgovornim praksama, zbog čega banke moraju objektivno i mjerljivo objaviti svoje rezultate održivosti. Promjenjivo poslovno okruženje pokazuje da investitori preferiraju banke koje ispunjavaju ESG zahtjeve. Banke koje pokazuju intenzivnu predanost načelima ESG-a ističu se kao održive mogućnosti ulaganja za ulagače koji traže dugoročne, odgovorne povrate.“⁷ Sve je u prihvaćanju odgovornosti za značajnija pitanja koja utječu na sve nas. Kada banke integriraju ESG kontrole u mnoge odjele, mogu pružiti moderno, nesmetano korisničko iskustvo i razviti zajednicu temeljenu na poštovanju, povjerenju i dugoročnoj vrijednosti. Kako banke ubrzano proširuju svoja okruženja kako bi se prilagodile klijentima koji žele 24-satnu isporuku usluga, potrebno je razgovarati o utjecaju poslovanja diljem svijeta na okoliš kako bi se osigurale usklađene, otporne operacije. Krajnji učinci su dugotrajni i mogu aktivno vratiti povjerenje u bankarske institucije, nudeći platformu za odgovorno korištenje resursa. ESG također pomaže bankama u diskretnom korištenju osjetljivih podataka o klijentima uz korištenje tehnologije za održavanje privatnosti i sigurnosti. Također promiče etičko ponašanje u svim poslovnim područjima i transparentno izvješćivanje. Dok se banke bave mobiliziranjem ljudi da im vjeruju, ESG može ponovno osmisliti svoje poslovanje unatoč raznim nepovezanim sustavima bankarske industrije. Banke usklađene s ESG manje su osjetljive i stabilnije, a predanost smanjenju otiska bankarskih aktivnosti može pomoći bankama u rješavanju kritičnih društvenih problema koji zahtijevaju nova rješenja. Usvajanjem ove ključne promjene paradigme, ESG bankarstvo sada može povezati bitne operacije tvrtke s otpornošću na klimu i prilagodbom. Kako se banke suočavaju sa sve većom konkurentnošću, počele su sve više implementirati digitalne proizvode odnosno digitalna iskustva. Što je više digitalnih rješenja to i stvara dodatne mogućnosti, a s druge strane od banaka se očekuje implementacija ESG strategije u njihovo uobičajeno poslovanje i da se sve veća pažnja pridoda tome. Ispostavilo se kako banke nisu samo cjenjene zbog novih inovativnih usluga i proizvoda, već koliko dobro provode ESG strategiju te koliko su je ukomponirali u svoje poslovanje. Banke zapravo igraju jako veliku ulogu u provođenju društvene

⁷ SigmaEarth, ESG In Banking: Meaning and Importance [Internet], raspoloživo na: <https://sigmaearth.com/esg-in-banking-meaning-importance/>

odgovornosti u korporacijskom svijetu i predvode velike promjene u tranziciji od operacija koje uništavaju okolinu na bolje i održivije poslovanje. Kako su banke stavljene u taj teški položaj predvođenja glavnih promjena u operacijama korporacijskog svijeta, morale su početi razmišljati sve više o načinu kako će izgraditi i promijeniti svoje poslovanje kako bi ga počele bazirati na održivošću, te kako bi mogle uspješno predvoditi promjene u društvu. ESG se u bankarstvu odnosi na razmišljanje o okolišnim, društvenim i čimbenicima upravljanja u bankarskoj industriji. Uključuje procjenu utjecaja ulaganja i poslovanja na okoliš, društvo i prakse korporativnog upravljanja. Za banke ESG je potreba trenutka jer su ti izazovi i komponente isprepleteni i sastavni dio bankovnog sustava. Budući da ekološko, društveno i upravljanje brzo prelazi iz dobrovoljnog u obvezno, prvi korak je određivanje prioriteta ulaganja kako bi se osigurao održivi rast. Neke akcije koje se mogu poduzeti uključuju obradu podataka, uključivanje korisnika, otkrivanje prijevара, računovodstva korisnika, posuđivanje sredstava i usklađenosti s propisima, cjelokupne su funkcije rizične i očekuje se da održavaju određene razine pridržavanja ESG-a. Bankarski partneri i investitori traže načine za optimizaciju procesa za učinkovitiju implementaciju ESG-a. Svaka banka je odgovorna za zaštitu okoliša, izgradnju raznolikog društva i osiguranje čvrstog upravljanja. ESG se pojavio kao ključni čimbenik za banke, oblikujući njihovo poslovanje i utječući na odluke investitora. Razumijevanje ESG-a ključno je za banke koje žele poboljšati svoju održivost i samim time svoj položaj na tržištu privlačeći potencijalne klijente i ulagače. Uz ESG ocjene koje služe kao mjerilo, banke moraju dati prioritet ulaganju u svoje infrastrukture i procese kako bi se uskladile sa zahtjevima ESG strategije. Na taj način pokazuju svoju predanost ispunjavanju industrijskih standarda i stječu povjerenje potencijalnih klijenata. ESG razmatranja sada prožimaju više aspekata bankarske industrije, utječući na odluke i operacije. „Posljednjih godina banke sve više doživljavaju održivost kao sredstvo za povećanje svog ugleda, kao i za promicanje povjerenja i vjerodostojnosti. Integracija ESG strategije prikazuje predanost banke odgovornim praksama, pružajući uvjerljiv argument bankama da izvješćuju o svojoj održivosti na objektivni i mjerljiv način. Razvoj poslovnog okruženja otkriva da investitori daju prednost bankama koje su usklađene s ESG kriterijima.“⁸ Banke koje pokazuju snažnu predanost načelima ESG-a ističu se kao poželjne mogućnosti ulaganja za ulagače koji traže održive i odgovorne prilike kako bi se uskladili sa novijim svjetonazorom okruženja odnosno klijenata. ESG je sve o preuzimanju odgovornosti za šire izazove oko nas. Kada banke ugrade ESG kontrole u više funkcija, ne samo da mogu isporučiti moderno i neometano korisničko iskustvo, već mogu i izgraditi zajednicu koja je ukorijenjena u poštovanju, povjerenju i dugoročnoj vrijednosti. Kako banke ubrzano razvijaju svoje okruženje kako bi se prilagodile klijentima koji

⁸ Chiamonte, L., Dreassi, A., Girardone, C., & Piserà, S. [2021]. Do ESG strategies enhance bank stability during financial turmoil? Evidence from Europe. *The European Journal of Finance*, 1173–1211.

zahtijevaju 24-satnu isporuku usluga, potrebni su razgovori o utjecaju globalnih operacija na okoliš kako bi se omogućile usklađene, otporne operacije. Krajnji rezultati su dugotrajni i sposobni za proaktivnu obnovu povjerenja u bankarske institucije, pružajući platformu za odgovorno korištenje prirodnih resursa. ESG također pomaže bankama da diskretno koriste osjetljive podatke o klijentima i također koriste tehnologiju za osiguranje privatnosti i sigurnosti. Također potiče etičko ponašanje u svim poslovnim linijama i donosi transparentno izvješćivanje. Dok su banke zabrinute oko mobilizacije klijenata da im vjeruju, unatoč višestrukim nepovezanim sustavima bankarske industrije, ESG može redefinirati njihovo poslovanje. Dokazano je da su banke usklađene s ESG-om manje ranjive i stabilnije, a predanost smanjenju otiska bankovnih operacija može pomoći bankama da se prilagode hitnim društvenim izazovima koji donose nova rješenja. Slijedeći ovu bitnu promjenu paradigme, ESG bankarstvo sada može preslikati ključne poslovne usluge na prilagodbu klimi i otpornosti. Ako su banke uspješne u poduzimanju istinskih, opipljivih radnji u vezi s ESG pitanjima mogu dobiti smanjenje troškova, poboljšanu reputaciju, poboljšano zapošljavanje i zadržavanje zaposlenika te isplativije investicije.

2.3 Područja implementacije ESG strategije u bankarstvo

„Mnogi financijski investitori vjeruju da im razmatranje ESG pitanja pomaže da donesu bolje financijske odluke.“⁹ „Istraživanja o ovoj temi su mješovita, iako neki istraživači su otkrili da ESG može rezultirati višim prinosima na kapital, nižim rizikom i nižim troškom kapitala za tvrtke s boljom ESG metrikom. Dodatno, investitori mogu koristiti ESG podatke za prepoznavanje financijski zdravih tvrtki koje također ispunjavaju svoju društvenu odgovornost.“¹⁰ ESG strategija je iz tog razloga usvojena s namjerom osiguranja održivog razvoja, odgovornog poslovanja te integracije ESG kriterija u poslovanje. Strateški razvoj strategije počinje na tri stupa: odgovornom pružanju usluga, odgovornom poslodavcu i odgovornom društvenom dioniku, sa svojim područjima implementacije kriterija.

„Prvo područje implementacije je razvoj održivog financiranja, promicanje ulaganja u projekte i inicijative koji su okolišno održivi, društveno odgovorni i financijski isplativi na dugi rok. Ključni elementi održivog financiranja uključuju integriranje ESG kriterija u investicijske odluke, poticanje transparentnosti i odgovornosti u poslovanju te promicanje inovativnih financijskih instrumenata koji potiču održivi razvoj.

⁹ Emerick, D., What are the benefits of ESG for companies?[Internet], raspoloživo na: <https://www.esgthereport.com/what-are-the-benefits-of-esg-for-companies/>

¹⁰ Borodako A. [2023.]: ESG integration in banking: A qualitative study on the impact of regulation on banks' operations, str.11, NTNU Ålesund

Održivo financiranje igra ključnu ulogu u stvaranju ravnoteže između ekonomskog rasta, društvenog napretka i zaštite okoliša.

Dalje se ulaže u odgovorne proizvode i usluge, u skladu su s visokim standardima okolišne održivosti, društvene odgovornosti i etičnih poslovnih praksi. Odgovorni proizvodi i usluge imaju minimalan negativan utjecaj na okoliš, promiču društvenu jednakost i poštivanje ljudskih i radničkih prava u cijelom dobavljačkom lancu.

Aktivno upravljanje ESG rizicima, praksa identificiranja, procjenjivanja i upravljanja potencijalnim rizicima povezanim s okolišnim, društvenim i upravljačkim faktorima u poslovanju. To uključuje integriranje ESG faktora u sve faze poslovnog procesa, od donošenja strateških odluka do svakodnevnih aktivnosti, s ciljem ublažavanja potencijalnih negativnih posljedica koje ovi rizici mogu imati na poslovne procese, ali i iskorištavanja prilika za stvaranje dodatne vrijednosti i unaprjeđenje održivog poslovanja.

Etično poslovanje i transparentnost su ključne vrijednosti za izgradnju povjerenja, podržavaju održivost poslovanja i promiču odgovornost prema dionicima. Etično poslovanje podrazumijeva pridržavanje moralnih i društvenih standarda u svim aspektima poslovanja, uključujući odnose s klijentima, zaposlenicima, partnerima i zajednicom, dok transparentnost uključuje otvorenost i pružanje jasnih informacija o poslovanju, financijskim rezultatima i utjecaju kompanije na okoliš i društvo.

Osiguranje dostojanstvenog rada je još jedno bitno područje implementacije, osiguravanje radnih uvjeta kojima se poštuju osnovna ljudska prava, uključujući pravednu plaću, sigurno i zdravo radno okruženje te slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja. To uključuje borbu protiv diskriminacije, iskorištavanja i nepravednih radnih praksi te promicanje rodne ravnopravnosti, raznolikosti i uključivosti na radnom mjestu.

Razvoj poticajne radne okoline i osobni rast zaposlenika, uključuje pružanje fleksibilnih radnih uvjeta, poticanje suradnje, osiguranje prilika za edukaciju te razvoj kompetencija i vještina, kontinuiranu podršku zaposlenicima, prilike za napredovanje, poticanje na inovacije i kreativnost, evaluaciju radne okoline te identificiranje prostora za napredak, stvaranje pozitivne radne kulture koja promiče vrijednosti održivosti i društvene odgovornosti.

Uključivost i raznolikost je bitno područje zbog stvaranja radne atmosfere u kojoj će se svi zaposlenici osjećati dobrodošlo, poštovano i uvaženo bez obzira na razlike u njihovom podrijetlu, identitetu, mišljenju ili uvjerenjima, podrazumijeva jednake prilike za sudjelovanje, napredovanje i doprinos. Raznolikost obuhvaća različite aspekte poput etničke pripadnosti, spola, dobi, seksualne orijentacije, religije i drugih

faktora. Implementacija politika i praksi koje promiču jednakost, poštovanje i uvažavanje. Poticanje dijaloga, razmjena ideja. Prepoznavanje i suočavanje s predrasudama.

Ugljični otisak banke, odnosi se na ukupnu količinu emisija stakleničkih plinova, posebno ugljičnog dioksida, koja proizlazi iz poslovanja banke, poput potrošnje u uredima, poslovnicama, putovanja na posao i službenih putovanja, održavanja zgrada te upravljanja otpadom. Najveći udio emisija banke proizlazi iz financiranja različitih projekata i industrija. Financiranje projekata koji uključuju fosilna goriva može značajno povećati ukupni otisak banke. Banke danas sve više prepoznaju svoj utjecaj na okoliš, iz tog razloga provode različite inicijative kako bi doprinijeli globalnim naporima u borbi protiv klimatskih promjena.

Odgovorno upravljanje resursima, učinkovito korištenje resursa podrazumijeva minimiziranje otpada, smanjenje potrošnje energije, vode i sirovina. Podrazumijeva poticanje praksi recikliranja i ponovne uporabe materijala, ulaganje u obnovljive izvore energije i slično. Kompanije koje usvajaju ove prakse ne samo da smanjuju svoj negativni utjecaj na okoliš, već često i postižu financijske uštede, poboljšavaju svoju reputaciju te ostvaruju konkurentsku prednost na tržištu.

Suradnja sa zajednicama, ključna je za održavanje pozitivnih odnosa, podršku lokalnom razvoju i izgradnju održivih zajednica. Podrazumijeva dijalog i sudjelovanje, odnosno osluškivanje potreba, briga i prijedloga zajednice, partnerstva s lokalnim organizacijama, vlastima i nevladinim organizacijama te doprinos zajednici kroz različite donacije, volontiranje, obrazovne programe, infrastrukturne programe ili podršku kulturnim i sportskim događanjima. Uključuje i održivi razvoj u vidu podrške lokalnim inicijativama za zaštitu okoliša, promicanje društvene uključenosti i ekonomske stabilnosti čime doprinosi dugoročnom prosperitetu zajednice.

Transparentno izvještavanje o održivosti, donosi pregled cjelokupnog angažmana kompanije prema održivom razvoju i odgovornom poslovanju njezinim dionicima i široj javnosti. Pri tom je važno da kompanija/banka ima jasno definirane ciljeve i pokazatelje te da se obuhvate svi relevantni aspekti poslovanja banke koji utječu na okoliš, društvo i upravljanje. Također je potrebno jasno objasniti metodologiju kojom su podatci prikupljeni i analizirani te osigurati da su informacije u izvješću pouzdane, relevantne, potpune i provjerljive. Transparentno izvještavanje podrazumijeva i identifikaciju potencijalnih rizika i izazova koji proizlaze iz poslovanja. Transparentno izvještavanje ne samo da pruža uvid dionicima o

angažmanu banke prema održivosti već pomaže u izgradnji povjerenja, jačanju reputacije te doprinosi boljem upravljanju rizicima i prilikama.“¹¹

Implementacija ESG kriterija u poslovanje sastavni je dio svake organizacijske jedinice u banci. Banke su uspostavile pojedina tijela i jedinice koji se dedikirano bave temom ESG-a, ali unatoč tomu, ESG se provlači kroz cijelu organizaciju pa je i dio svačijeg poslovanja. Implementiranje m kroz navedena područja vidi se kako banke počinju shvaćati bitnost održivog razvoja, te kako žele stvoriti što bolje i sigurnije poslovno okruženje i razviti pozitivnu, sigurnu i razvijenu poslovnu kulturu koja zaposlenicima omogućuje nove prilike i sigurnost na radnom mjestu. Banke počinju uviđati koliko mogu doprinijeti zajednici kroz implementiranje ESG kriterija u poslovanje kao glavni financijski posrednici u društvu i postati predvodnici održivog poslovanja.

¹¹ Drugačija banka za drugačiji svijet – što je ESG strategija?: "interni časopis banke"

3. Strateška analiza ESG-a u OTP banci

OTP banka donosi ovu strategiju u svrhu osiguravanja održivog razvoja, odgovornog poslovanja i integracije ESG kriterija u sve svoje poslovanje. Strategija predstavlja prvi korak u usklađivanje s novom EU legislativom i zahtjevima regulatora, s ambicijom jačanja održive i odgovorne prakse banke. Strategija također predstavlja predanost Uprave Banke i svih njezinih odjela i direkcija da ugrade ekološke, društvene i upravljačke kriterije u sve poslovne strategije. Kako bi se stvorio jači mehanizam upravljanja za ESG i provedbu održivosti, od drugog tromjesečja OBH je stvorio novu arhitekturu uspostavom zasebnog odjela potpuno posvećena provedbi ESG-a i razvoju praksi održivosti. Voditelj ESG-a Balázs Békeffy, je zadužen za osiguranje pravovremene i kvalitetne implementacije ESG-a pitanja vezana uz implementaciju, održivost i DOP. Osigurano vodstvo za ESG i održivost na najvišem nivou razina upravljanja. Predstavlja banku na najvišoj razini ESG-a. Ines Borčić Izrađuje strategije integracije ESG-a, ciljeva i akcijskih planova. Provedba planova i izvješćivanje o napretku. Suradnja i koordinacija među odjelima. Predlaganje i pokretanje inicijativa. Praćenje propisa, trendova i uvođenje dobre prakse. Suradnja sa Stožerom u vezi s pitanjima integracije ESG-a. Izvještavanje i razvoj ugleda. Te Poslovna linija ESG menadžeri/stručnjaci u Upravi i Divizijama izmjenjuju i dopunjavaju politiku, procese i postupke. Razvoj proizvoda i organizacija održivosti i odgovornosti projekata u okviru svojih nadležnosti, i suradnja sa Stožerom u vezi s pitanjima integracije ESG-a. Uz pomoć novo angažiranih ljudi i timova OTP banka olakšava provedbu i implementaciju raznovrsnih ESG strategija i planova kroz sva od dalje navedenih područja banke i njene okoline.

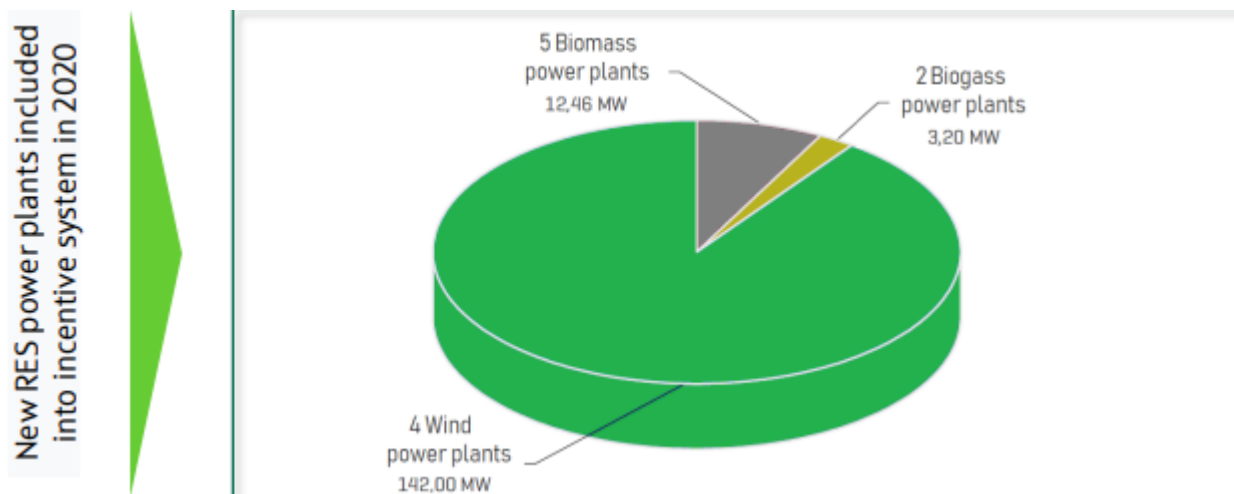
3.1 Sektor obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj i zelene prilike

Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji donesen je 2021. Zakon uređuje okvir za promicanje korištenja obnovljive energije na održiv način i daje temelje za razvoj tržišta za obnovljive izvore energije, uključujući sustav poticaja i kriterije održivosti za smanjenje emisija stakleničkih plinova, kao preduvjet za ispunjavanje klimatskih ciljeva Republike Hrvatske, smanjenje emisija stakleničkih plinova prema raspodjeli obveze smanjenja i ostvareni interesi Republike Hrvatske u području energetike utvrđeni Strategijom energetskog razvitka Republike Hrvatske, Integrirani Nacionalni energetski i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030. godine, propisi kojima se uređuju pojedina energetska tržišta, kao i propisima kojima se uređuje energetska učinkovitost. Sustav poticanja proizvodnje energije iz OIE(održivih izvora energije) i kogeneracije bio je osnovana u srpnju 2007. Ukupno je bilo 1.351 ugovora o otkupu električne energije iz snaga OIE, ukupne instalirane snage 921,7 MW (od čega 61,2 MW odnosi se na instaliranu snagu koju financira OBH(OTP Bank Hungary) – cca 6,6%

od ukupne instalirane snage). Ostvarena je proizvodnja električne energije iz 11 novih elektrana ugovorena 2020. godine, ukupne instalirane snage 157,66 MW koje možemo vidjeti na tablici 1.

Slika 1.

Nove elektrane u Republici Hrvatskoj kao dio sustava poticaja.

Izvor: interni podatci OTP banke [2021]

Prihvaćena Strategija energetske razvoja do 2030. godine s perspektivom do 2050. godine definira maksimalne kvote za nove OIE u iznosu od 2.265 GW (trenutno instaliranih) kapacitet je približno 1,03 GW). Fokus je stavljen na solarne elektrane i vjetroelektrane te će ta područja biti primarno ciljana.

Tablica 1.

kvote za nove održive izvore energije

Power plant type	Quotas in MW
Solar power plants	1.075
Wind farms	1.050
Biogas power plants	45
Biomass power plants	41
Hydropower plants	24
Geothermal power plants	20
Innovative technologies	10

Izvor: interni podatci OTP banke [2022]

Također Feed-in-Tarifa sustav koji je bio na snazi do 2016. godine zamijenjen je Premium modelom koji podržava razvoj OIE na dva načina (HROTE ostaje kao otkupljivač koji nudi 12-godišnje ugovore kroz postupak javnih poziva): Za instalirani kapacitet manji od 500 kW – zajamčena otkupna cijena (slično kao Feed-in-Tarifa kako bi se zaštitili mali proizvođači). Za instaliranu snagu iznad 500 kW premium model (otkupljivač plaća razliku između prihvaćene cijene i tržišne cijene). Povećanje cijena energije već je rezultiralo s nekoliko OIE projekata realiziranih na strogo komercijalnoj osnovi bez državne subvencije (sporazumi komercijalne kupnje električne energije). Rusko-ukrajinski rat rezultirao je poremećajem globalnog energetskeg tržišta i značajno će ubrzati napore za zelenu tranziciju na razini Europske unije (REPowerEU plan koji bi trebao osigurati dodatna sredstva za takve projekte). REPowerEU plan također ima za cilj ubrzati i pojednostaviti proces izdavanja dozvola koji je u Hrvatskoj bio prilično spor i zahtjevan (npr. definiranje razdoblja unutar kojih je potrebno izdati dozvole/suglasnosti itd.)

Tako se pojavljuje sve više zelenih prilika i imaju sadašnjih proizvoda u portfoliju s elementom održivosti, ali nisu certificirani kao zeleni. Energetska učinkovitost (E): obnova zgrada, u portfelju suvlasnika stambene zgrade 10% je udio kredita za energetska učinkovitost. Većinom financiraju EU fondovi. Tu postoji certifikat energetske učinkovitosti koji se koristi kao ESG faktorska procjena. Krediti za obnovu objekata oštećenih u potresu (S): to je odgovor na potrebe tržišta zbog razornih šteta u potresu, subvencionirano od strane države u okviru Fonda za obnovu. Podržava suvlasnike stambenih zgrada u izbjegavanju preopterećenja visokim naknadama za održavanje. Te ulaganja u obnovljive izvore energije (E): trenutno nema strukturiranog proizvoda za OIE, jer se značajniji projekti općenito izrađuju po narudžbi. Korporativno identificirano cca. 70 milijuna eura izloženosti u obnovljivim izvorima energije. Vezano uz opseg kredita, većinom kredita upravlja Odjel strukturiranih financija. Dalje se došlo do nekih korporacijskih rješenja po mjeri, budući da je korporativno financiranje izrađeno po mjeri, nema potrebe za posebnim proizvodnim razvojem. Međutim, potrebno je definirati precizne kriterije koje svaki kredit mora ispunjavati kako bi se mogao certificirati kao zeleni. Stoga će se OBH za sada usredotočiti na one investicije za koje je sjedište već pripremljeno, pojednostavljene upitnike i prilagoditi ih lokalnoj praksi. Kao sjedište će proširiti popis proizvoda koji se mogu certificirati kao zeleni. Nakon određenog iskustva, OBH će također aktivno tražiti i predlagati nove mogućnosti koje treba pokriti s pojednostavljenim upitnicima. Trenutno najveći potencijal OBH vidi u proizvodnji obnovljivih izvora energije (Hrvatska ima sve potrebne prirodne resurse, EU poticaji će se povećati – osim klime cilj neutralnosti do 2050., trenutna geopolitička situacija će ubrzati tranziciju, REPowerEU – najavljeno pojednostavljenje procesa odobravanja dozvola...). OBH također vidi potencijal u

energetski učinkovitim razvoju nekretnina i Prijevoza (električna vozila – uglavnom putem leasinga). Potencijal je i poljoprivreda ali je dosta heterogena, tako da za sada OBH će pažljivo pratiti za koje će proizvode sjedište pripremiti pojednostavljene upitnike. OBH će se fokusirati na različite EU fondove i programe za zeleno financiranje (posebice na to što trenutno u Hrvatskoj ne postoji kapitalna olakšica koja bi se mogla prenijeti na kupce u uvjetu određivanja cijena). Tu postoje i mogući kandidati za standardizaciju, prvenstveno za MSE segment (middle sized enterprise segment). Zelena obnova stambenih zgrada kao što je već spomenuto, proizvod je već u uporabi, ali ga je potrebno dodatno standardizirati kako bi bio u skladu sa zelenim standardima taksonomije, pa se lako može ovjeriti kao zelena (pojednostavljeni upitnik). To treba propisati sve čimbenike koji će ga definirati kao zeleni: certificiranje energetske razine prije i nakon obnove, potrebna poboljšanja energetske učinkovitosti, povoljna kamatna stopa, specifično sustavno praćenje proizvoda itd. Aktualno Preostali portfelj ovog segmenta iznosi oko 40 milijuna eura na temelju zadnjeg stanja liste. Početna procjena je da većina ovih zajmova zadovoljava 30% poboljšanje energetske učinkovitosti i stoga treba biti u skladu s CB(Climate Bonds) Taksonomijom. Također potencijal za standardizaciju imaju sunčani krediti, male investicije u fotonaponske solarne panele za električnu energiju proizvodnja namijenjena fizičkim licima, suvlasnicima stambenih zgrada. U tijeku su pregovori s tvrtkom koja nudi dizajn, montažu i održavanje. Planirano širenje na mala i srednja poduzeća, a moguće i niže srednji segment korporacija. Dalje se gleda kako bi se mogao implementirati i provesti okvir zelenog zajma, kako su regulatorni okvir i taksonomije prilično složeni i razvijaju se tijekom vremena, dok je stručnost trenutno centralizirana u sjedištu zelene direkcije, OBH planira pažljivo pratiti strategiju grupe u smislu zelenih financija. Nakon što središnji ured dovrši kompletan paket okvira zelenog zajma (GLF, pojednostavljeni upitnici, proces zelenog zajma od kraja do kraja), cilj je prilagoditi pojednostavljene upitnike s lokalnom dokumentacijom i fokus na nekoliko „proizvoda” za koje je uspostavljen pojednostavljeni postupak provjere. Osim toga, Banka će također istražiti mogućnost lokalne standardizacije nekoliko proizvoda za segment MSE(middle sized enterprise). Cilj je do 2025. imati 10.6% zelenih zajmova u korporativnom portfelju nasuprot 1.1% u 2022. što je ekvivalentno 180 milijuna eura prema 17,2 milijuna. Glavni problem pri planiranju ciljnih brojki u ovom trenutku je stvarno slaba vidljivost (od tržišne potražnje, regulatornih okvira, složenosti procesa označavanja, mogućnosti konkurentnih cijena...). U svakom slučaju, korporacija je posvećena zelenoj agendi i stoga ima izdvojen plan za 2025. U narednom razdoblju, Korporacija se planira prvenstveno fokusirati na obnovljive izvore energije (70% planirane zelene izloženosti). Korporacija trenutno ima ispod 6% tržišnog udjela u postrojenjima za energiju vjetra i sunca, ali planira sudjelovati s mnogo većim iznosima u budućim financiranjima. Strategija države trebala bi rezultirati s približno 1.5 milijuna eura zelenih zajmova do 2030.

(pretpostavke – 1 MW zahtijeva investiciju od 1 milijuna EUR, 30% kapitala klijenta). Glavna prijetnja je činjenica da nedostaje nekoliko zakonskih akata koji bi trebali pratiti već objavljeni Zakon o obnovljivim izvorima energije, pa je upitno koliko će se planiranih investicija dogoditi do 2025., pogotovo što su veći projekti u obnovljive izvore energije koji zahtijevaju određeno vrijeme da postanu operativni. Drugi fokus bit će na elektro mobilnosti, zelenim nekretninama i drugim mogućnostima (30% planiranog zelenog izlaganja). Kao potencijalno poboljšanje suradnje u ovim sektorima nakon provedenih analiza navele su se lokalne i regionalne jedinice, HBOR, HAMAG-BICRO, EIB Grupa, a kao potencijalne nove suradnje Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, omogućiti obrazovanje i zapošljavanje zaposlenih odnosno nezaposlenih osoba – bonovi Ministarstva. Institucionalni investitori na razini države i Europe koji mogu pomoći OTP banci u ostvarivanju ciljeva su podijeljeni u dvije razine.

OBH ima direktni pristup svim investitorima na prvoj i drugoj razini, prva razina su veliki sofisticirani investitori koji su lideri mišljenja; takvi ulagači mogu privući značajne veličine naloga, međutim njihovi nalozi mogu biti osjetljivi na cijenu, tu spadaju Europska banka za obnovu i razvoj te Mirovinski fondovi. Investitori u drugoj razini iako imaju tendenciju sudjelovanja u veličini, njihova je moć određivanja cijena manje izražena to su Osiguravajuća društva i Otvoreni investicijski fondovi. U prvoj razini su investitori poput 4 obvezna mirovinska fonda s ukupnom imovinom od 17,3 milijarde eura, AZ OMF (6,5 milijardi eura), Raiffeisen OMF (5,3 milijarde eura), PBZ Croatia osiguranje (3,0 mlrd. eura), Erste Plavi OMF (2,5 milijardi eura) 8 dobrovoljnih mirovinskih fondova ukupne imovine od 837,6 milijuna eura. Drugu razinu sačinjavaju investitori poput 15 osiguravajućih društava na domaćem tržištu (Croatia osiguranje, Groupama osiguranje, Generali, Triglav, Euroherc,...), 42 Obveznih i mješovitih fondova na domaćem tržištu, NAV (Net Asset Value) obvezničkih fondova 1,6 mlrd. EUR, NAV uravnoteženih fondova 0,2 milijarde EUR. Velika prilika i koncentracija se usmjerava i prema leasingu za električna vozila, ukupan leasing portfelj: 376 mil. EUR, 21.362 komada imovine. Imovina koja nije pogonjena motorima iznosi 10,5% u komadima, 13,7% u volumenu. ESG kategorija rizika leasing poslova se određuje prema utjecaju vrste motora na okoliš (EURO standardi motora). Starost motora uzima se u obzir prema standardima. Transakcija leasinga za nemotoriziranu imovinu podliježe ESG-u kategorizaciji rizika na temelju glavne poslovne djelatnosti klijenta leasinga i duljine transakcije. OLH planira pomno pratiti strategiju Grupe u smislu zelenog financiranja, strategija Leasing Grupe sada je koncentrirana na financiranje električnih vozila. Finaliziran je zeleni leasing okvir u smislu radnih uputa u koordinaciji sa središtem i OBH kao i razvoj lokalnog kalkulatora za ESG rizik kategorizaciju koja će omogućiti polu automatiziranu ESG procjenu rizika. ESG kategorije klijenata i transakcija već su dio prijedloga leasinga, u slučaju visoke transakcijske ESG kategorije rizika, novo odobrenje leasinga može biti manje restriktivno za postojeće klijente nego za novog klijenta. Od

2023.godine i dalje se radilo na koordinaciji sa sjedištem koja se odnosi na sklonost riziku zelenog financiranja u smislu predmeta leasinga i segmenti klijenata, širi opseg proizvoda koji se mogu certificirati kao zeleni. OLH je predložio nove objekte zelenog leasinga za financiranje (Uvođenje novih standardiziranih predmeta leasinga) . Standardizacija predmeta leasinga u skladu s ESG rizicima. Stjecanje daljnjeg iskustva, osamostaljivanje u daljnjem radu i razvoju (usklađivanje s Bankom) . Plan za 2022. i 2023. je bio skroman zato što su to bile prve operativne godine okvira zelenog leasinga te su plasmani za električna vozila u 2022. godini iznosili 1 milijun eura, a u 2023. se povećalo na 2 milijuna eura. Također je ambicija Sektora poslovanja sa stanovništvom jačanje konkurentnosti banke razvojem odgovornih odnosa s klijentima i održivim proizvodima te doprinijeti financijsku i digitalnu uključenost razvojem digitalnih proizvoda i usluga. Imaju mnoge točke koje pomažu ili će pomoći u budućnosti s ostvarenjem te ambicije. Online KYC (Know Your Customer) proces je prva koja ide u tom usmjerenju, a to je usluga učitavanja dokumentacije implementirana u četvrtom kvartalu 2021. koji ima za cilj omogućiti postojećim klijentima da imaju mogućnost potpunog ispunjavanja KYC i dubinsku analizu zahtjeva za podacima na liniji. Kao rezultat toga, pritisak potrebe za ispisom papira dokumentacija je rjeđa jer se ovaj proces ponavlja za klijentima i dostupan je onima u udaljenim regijama. Dalje digitalni ukrcaj je web aplikacija čija je svrha da provede integraciju korisnika, otvaranje računa i opskrbu proizvoda (digitalni paketi s online kanalima) u srži bankarskog sustava. Proces uključivanja koristi video identifikaciju u stvarnom vremenu od strane djelatnika banke sa svim administrativnim radnjama automatiziranim. Digitalni ukrcaj nudi klijentima 2 vrste paketa, ovisno o njihovoj segmentaciji, OTP Digital i OTP eIndex (studentski paket) i također se koristi online komunikacija s klijentima ili malim investitorima kojima se nudi pružanje investicijskih savjeta. Buduće nadogradnje koje se planiraju implementirati su nadogradnja online KYC procesa na svaki digitalni kanal banke, širenje ponude paketa dostupnih na online platformama, uvođenje štednog računa mobilnog bankarstva, online sef. Dalje postoje i planovi za investicijske usluge, nadogradnja funkcionalnosti M-bankarstva, ponuditi digitalnom klijentu visoku razinu usluga digitalizacijom procesa pretplate i otkupa jedinica putem m-bankarstva. Cilj implementacije alata za financijsko savjetovanje i ponude modela portfelja. U procesu implementacije novih funkcionalnosti jako će se paziti da novi alat za profiliranje klijenata podržava hvatanje ESG preferencija, edukacija i stručnost prodajnog osoblja, Usvajanje testa prikladnosti, aspekt održivosti mora biti integriran u proces odabira preporučenih investicijskih proizvoda. Cilj je uključivanje rizika održivosti u odluku o ulaganju te identificirati pojavu tih rizika što je ranije moguće i poduzeti odgovarajuće mjere za smanjenje utjecaja na ulaganja, usvajanje politike nagrađivanja, kada se prodaje investicijske proizvode, politike nagrađivanja će snažno poticati prodaju održivih proizvoda koji zadovoljavaju potrebe dotičnog kupca i Proizvodi u ponudi, odnosno ponuditi što više proizvoda

(Strukturirani proizvodi u skladu sa SG (Smart Grid) i GS (General Schedule)), podcrtano sa "zelenom tehnologijom" tvrtki diljem svijeta u bliskoj budućnosti.

3.2 Očekivanja zelenih kredita za građane (sunčani krediti)

Sunčani zajam bi predstavljao objedinjenu vrstu zelenog financiranja u skladu s ciljevima definiranim ESG projektom, uz povoljnije komercijalne uvjete u odnosu na standardne. Sunčani zajmovi su vrsta proizvoda za poboljšanje energetske učinkovitosti. Vrste tih kredita su: Sunčani kredit sa hipotekom i Sunčani kredit bez hipoteke do 40.000 EUR, namjena kredita je kupnja stana/kuće energetskog razreda A+, A i B, poboljšanje energetske učinkovitosti, zatvaranje stambenih kredita u OTP i drugim bankama, pod uvjetom da je nekretnina energetska klasa učinkovitosti A+, A i B. Nominalna kamatna stopa ima popust 0,10 bps (basis points) – 0,20 bps od redovne ponude stambenih kredita, a zakon o potrošačkom stambenom kreditiranju pravni je okvir koji određuje uvođenje sunčanih zajmova u strategiju. Nužni koraci za uvođenje sunčanih zajmova u strategiju 2023. godine su bili: Provedba okvira Zelenog zajma, Tablica proizvoda za prijedlog novog stambenog kredita, male promjene IT sustava, Obrazovni materijali, Marketing (web, marketinški letci, reklama itd.). tijekom implementacije strategije su se pojavili neki izazovi poput toga da su sve veće banke (ZABA, PBZ, ERSTE) već imale zelene stambene kredite kao dodatne pogodnosti za klijente, te mnogo bolje pogodnosti za klijente, niža kamatna stopa u odnosu na standardnu ponudu, bez naknade za procjenu nekretnine, konkurentni LTV (Loan To Value), 50% popusta na notarsku naknadu, popust na kamatnu stopu (do 180bps) na ostale kredite. Ostali izazovi koji su se pojavili su politika rizika izmjena te utjecaj NPV (Net Present Value) prema "negativnoj" makroekonomskoj situaciji. Nekakva procijenjena očekivanja za sunčane zajmove su bila da će do kraja 2023. postotak nove isplate biti 20%, do kraja 2024. 23% i do kraja 2025. 25%. također je bila projekcija kako će iznos u milijunima eura koji će biti isplaćen do kraja 2023. biti 70 milijuna eura, krajem 2024. 81 milijuna eura te krajem 2025. 88 milijuna eura.

Također veliki dio strategije je smanjenje vlastitog ugljičnog otiska, Ambicija poslovanja, logistike i nabave je unaprijediti njihovo vlastito upravljanje utjecajima na okoliš, konkretno: izravan doprinos ublažavanju klime, promjene kroz projekte odgovorne nabave, opremanja, gospodarenja otpadom i energetske učinkovitosti. Početak provedbe takve strategije je počeo otkupom obnovljivih izvora energije: od listopada 2021. OBH otkupljuje 100% zelene energije. 1.9.2021. banka je kupila 4.432.564 kWh, uz 531,91 t CO₂, u četvrtom kvartalu 2021. kupljeno 1.392.163 kWh iz OIE s nula CO₂ emisije. Očekivana ušteda je 700 t godišnje. OBH koristi vlastite solarne panele u ZD, DU, PU. 949,09 kWh proizvedeno (cca 2% OBH potrebe). U renoviranju objekata, poštujući standarde sjedišta, ekološki prihvatljivo korišteni materijali,

LED rasvjeta, HVA (heating, ventilation, and air conditioning) sustavi nove generacije. Dalje se obavlja gospodarenje otpadom, skupljanje papira i tonera, kao i elektroničkog otpada (kao što su računala, pisači, monitori, lampe itd.). Odvajanje otpada u centralnim objektima u ST, ZD, ZG. Pokušava se stvoriti banka bez plastike, otkazuje se nabava plastičnih boca za vodu i ostalih plastičnih materijala. Korištenje odgovornih materijala odnosno inicijativa za postupno uvođenje recikliranog papira u trećem kvartalu 2022. Centralizirani ispis se uvodi za upravljanje kako bi se osigurala ušteda papira. Također se nabavljaju vozila s manjom emisijom CO₂, kad god je to moguće (električni, hibridni, blaga hibridna vozila). Montiralo se e-punilice u Zadru. Montaža spremišta za bicikle na više lokacija. Daljnji planovi u okviru banke i ovog područja uključuje: Preuređenje poslovnica u vlasništvu banke koje neadekvatno koriste energente (4 grane koje imaju kotlovnice plus jedna koja konzumira nepropisno veliku količinu električne energije), Proširenje solarnih elektrana koje banka već ima u Zadru, Puli i Dubrovniku te daljnje širenje na druge nekretnine u vlasništvu banke, Obuka eko vožnje za sve korisnike službenih vozila banke u svrhu smanjenja CO₂ otiska i ekonomičnije potrošnje goriva, Podizanje svijesti zaposlenika o racionalnijoj energijskoj potrošnji, neutralizacija rezidualnih emisija otkupom ugljičnih kredita, na taj način bi se eventualna zaostala emisija trebala nadoknaditi ekološkom obnovom. Sve te akcije su u planu provedbe koji bi se trebao završiti do kraja 2024. godine. Također kako bi se ti planovi mogli provesti treba se raditi na edukaciji i treningu osoblja i svih zaposlenika, te kako bi se olakšala provedba nekih planova i akcija u budućnosti radi se na suradnjama s ostalim tvrtkama i ustanovama u republici Hrvatskoj na područjima održivosti, ustanove koje bi OTP banci mogle pomoći u razvoju ESG strategije. Zato se provode sljedeće stavke: Osigurana ravnoteža između poslovnog i privatnog života usvajanjem hibridnog modela rada kako bi se usvojilo inicijative za mentalno zdravlje, smanjenje razlike u plaćama između žena i muškarca na istim poslovima, uključivanje zaposlenika s raznim anketama o angažmanu, novim internim komunikacijskim platformama, te program volontiranja. S tim ciljem se uvode i novi evaluacijski sistemi kako bi pomogli u poštenom i boljem ocjenjivanju zaposlenika i njihovom rangiranju, digitalna transformacija u odjelu ljudskih resursa, ESG i obrazovanje o održivosti preko raznih radionica i e-učenja, akcije za smanjenje fluktuacije zaposlenika uvođenjem indikatora stope ranog prometa. Banka također pokušava dobiti članstvo u Hrvatskom poslovnom vijeću za održivi razvoj te tradicionalno sudjelovati u popunjavanju hrvatskog indeksa održivosti. Također potpisnici, među kojima je i OTP banka, su dio jedinstvenog međunarodna mreža banaka. Zajedno banke potpisnice stvaraju globalne najbolje prakse i standarde. OTP potiče sve banke kćeri da se pridruže. OBH ima plan potpisati načela za odgovorno bankarstvo i postati UNEP (UN Environment Programme) član Financijske inicijative. Sve te točke koje su uvedene ili se planiraju još uvesti vode banku ka sve većoj poslovnoj odgovornosti u polju održivosti i također nove

suradnje koje su uvedene ili se planiraju uvesti u budućnosti mnogo olakšavaju njen put ka održivosti i ostvarenju svih ciljeva u tom području.

3.3 Upravljanje ESG pitanjima i odgovornosti

Za strategiju, planiranje i integraciju okolišnih, društvenih i upravljačkih kriterija u poslovanje OTP banke odgovorna je Uprava. Zbog značaja tih pitanja i širokog spektra povezanih aktivnosti, banka je uspostavila Odbor za održivi razvoj, kojim predsjedava predsjednik Uprave. Odbor prepoznaje poslovne prilike i rizike povezane s ESG čimbenicima, usvaja strategije, planove i politike vezane uz ESG pitanja, određuje ciljeve i pokazatelje učinkovitosti te osigurava okvir za rad i podršku potrebnu sektorima banke u provođenju ESG aktivnosti. Odbor je odgovoran za cjelokupnu provedbu ESG transformacije u banci, surađujući sa svim ključnim poslovnim jedinicama kako bi se ESG kriteriji kvalitetno integrirali u poslovanje, uključujući upravljanje rizicima, razvoj proizvoda, određivanje cjenovne politike, planiranje i aktivnosti korporativnog upravljanja ključne za razvoj ESG standarda. Odbor ima deset izvršnih i četiri stalna člana, a sjednicama, ovisno o temama, mogu prisustvovati i drugi menadžeri i stručnjaci. O ESG pitanjima i napretku ESG integracije redovno se izvještava Nadzorni odbor. Od travnja 2022. godine, za osiguranje integracije ESG kriterija u poslovanje djeluje Odjel za održivi razvoj. Odjel je odgovoran za organiziranje, planiranje i unaprjeđenje održivog razvoja u banci, ispunjavanje regulatornih zahtjeva i zahtjeva matične banke, izvještavanje o održivosti, pripremu i provođenje planova aktivnosti održivog razvoja te komunikaciju s regulatorom, matičnom bankom i svim relevantnim vanjskim i unutarnjim dionicima o pitanjima održivog razvoja. U 2022. godini, uz Odjel, bila je aktivna i Radna skupina za održivi razvoj, koja je okupljala 45 članova, menadžera i stručnjaka iz različitih dijelova banke, s osnovnom zadaćom prikupljanja potrebnih informacija o održivosti te sudjelovanja u planiranju i savjetovanjima.

Odgovornosti za integraciju ESG kriterija u poslovanje banke, kao i za razvoj i provedbu aktivnosti, prenose se na rukovoditelje i stručne službe u sektorima, direkcijama i odjelima, ovisno o segmentu u koji se ti kriteriji integriraju. Relevantne poslovne jedinice zadužene su za razvoj proizvoda i usluga s okolišnom i društvenom vrijednošću, prilagodbu postojećih i razvoj novih procesa, politika i drugih ključnih dokumenata. Od 2021. godine, ESG kriteriji su ugrađeni u sve KPI-jeve Uprave i menadžera B-1 razine. Članovi Uprave i menadžeri aktivno sudjeluju u edukacijskim programima o održivom razvoju i radionicama na kojima se razvijaju okolišni, društveni i upravljački kriteriji. U razvoju ESG strategije 2022. godine su pokrenuli niz inicijativa i tako počeli ostvarivati prve rezultate. Najvažniji dio svega je bio usvajanje ESG strategije sredinom godine na temelju koje su poslovni segmenti banke izrađivali svoje akcijske planove koje su provodili u sljedećim godinama. Fokus strategije je bio na održivom financiranju, zelenim i

društveno odgovornim proizvodima, odgovornom upravljanju ESG rizicima, transparentnom izvještavanju te smanjenju vlastitog ugljičnog otiska. U okolišnom segmentu su određeni ambicije i ciljevi za razvoj zelenog financiranja te su izrađene neke temeljne analize portfelja i tržišta. U području razvoja proizvoda fokus banke je bio na zgradarstvu i obnovljivim izvorima energije. U upravljanju rizicima su pokrenuli sveobuhvatne procese za izračunavanje klimatskih rizika te su ugradili ESG rizike u procese upravljanja rizicima i u politike banke. Unaprijeđeno je i upravljanje nekim od vlastitih utjecaja. Također je započeta integracija ESG rizika u planove banke te rad na društvenom segmentu strategije. Značajni iskoraci u društvenom segmentu su bili razvoj programa volontiranja, politike raznolikosti i održivosti te uvođenje vlastite društvene mreže banke kako bi unaprijedili internu komunikaciju među zaposlenicima. Postignuti su mnogi rezultati i inicijative s ESG strategijom i integracijom strategije u svakodnevno poslovanje banke. Razvijena je ESG strategija u dijelu okolišnih i klimatskih utjecaja te su započeti ključni projekti u segmentima poslovanja. Izradilo se Geo mapiranje klimatskih rizika te su procijenjene materijalnosti klimatskih rizika za banku. Započeta je integracija ESG rizika u sveukupne politike upravljanja rizicima. Započeta je izrada GAP analize za društveni segment ESG strategije s akcijskim planovima, analiza s kojom se analizira trenutno stanje u kojem se banka nalazi i stanje koje se želi postići. Određeni su prioriteti i glavni ciljevi održivosti u svim ključnim sektorima što uključuje identifikaciju postojećih ESG čimbenika te mogućnosti razvoja održivog poslovanja za banku. Uspostavio se okvir za određivanje ESG rizika, razvili su se proizvodi i usluge s okolišnom i društvenom vrijednošću. U banci se provela edukacija menadžmenta, radnih skupina za održivost i održale su se radionice vezane za ESG strategiju. Banka je inicirala projekte in house ekologije i objavila vlastiti samostalni izvještaj o održivosti. Provedene su relevantne edukacije i uključen je menadžment kao i stručnjaci. Na snazi je novi kolektivni ugovor gdje je usvojena nova politika raznolikosti i uključivosti. U skladu s ESG strategijom matične OTP grupe, OTP banka je u 2022. godini usvojila ESG strategiju koja je obuhvatila okolišne i klimatske kriterije. Strategija sadrži kontekstualne i tržišne analize, rizike i potencijale, ciljeve i indikatore uspješnosti utemeljene na znanstvenim parametrima te detaljni plan aktivnosti kojima će se ostvariti planirani ciljevi na horizontu do 2025. godine. Važan iskorak su bile pripreme aktivnosti za uvođenje Okvira zelenog financiranja (Green Loan Framework) u banci, kojim se upravlja aktivnostima zelenog kreditiranja te se njime definira okvir za prepoznavanje ulaganja koja povećavaju pozitivan i smanjuju negativan utjecaj na okoliš i društvo. Okvir zelenog financiranja je identificirao širok popis kategorija za definiranje aktivnosti zelenog financiranja, a kriteriji se temelje na EU taksonomiji i CBI taksonomiji (Climate Bonds Taxonomy). Na realizaciju cjelokupne strategije utječu brojni gospodarski, politički, društveni, tehnološki te klimatski trendovi koji se događaju u svijetu i lokalno. Prepoznajući bitnost društvene komponente u strategiji, pokrenut je proces analize stanja i izrada GAP

analize s pripadajućim korektivnim aktivnostima koje se tiču tog segmenta. Analiza te akcijski plan su obuhvatili različite dodirne točke i ključne aspekte društvenih utjecaja i kriterije u radnoj okolini, poslovanju s korisnicima i klijentima te odnosi s zajednicom. U analizu su stavljeni aspekti utjecaja na ljudska prava, jednakost i raznolikost prilika, društvene koristi i negativni utjecaji poslovanja kao i usklađenost s regulativom, međunarodnim smjernicama, zahtjevima za izvještajima i dobrom praksom. Cjelokupni proces ESG tranzicije je vrlo složen posao, tu se radi o dugoročnim promjenama kolektivnog poslovanja banke, načina rada, značajne promjene što se tiče pristupa prema dionicima i tržištima te promjene kako se razmišlja. Te promjene zahtijevaju značajne napore svih u organizaciji, posebno je teško sektorima koji razvijaju proizvode i posluju s klijentima i korisnicima, upravljanju rizicima, u upravljanjima s ljudskim potencijalom i radnom okolinom te planiranje i realizacija ciljeva otiska banke. Ciljevi banke u održivosti se ukomponiraju u postojeće poslovne ciljeve. U mnogim segmentima poput upravljanja radnom okolinom, suradnji sa zajednicama ili upravljanjem vlastitim otiskom i okolišnim utjecajima njihove poslovne ciljeve harmoniziraju s ambicijama razvoja održivosti. Za ciljeve postavljaju i pripadajuće indikatore mjerenja uspješnosti u svakom segmentu provedbe. Za provjeru napretka koriste se različita vanjska i interna istraživanja, pokazatelji i indikatori. U 2022. godini banke je ostvarila odličan rezultat u HRIO (Hrvatski Indeks Održivosti) upitniku tako što je ostvarila ukupno 447 bodova u skupini velikih poduzeća od kojih je najbolji rezultat bio 463 boda te mnogo bolje od prosjeka skupine koji je bio 359,58. Na kraju zajedno s pribrojenim bodovima stručne komisije, ostvarili su ukupno 516 bodova. Najbolji rezultati su bili u područjima upravljanja te odnosa sa zajednicom. Napori banke su također prepoznati na međunarodnoj razini i tako je OTP banka nagrađena s nekim priznanjima. Euromoney je dodijelio nagradu market leader u kategoriji društveno odgovorno poslovanje, korporativnog bankarstva te digitalnih rješenja. Također banci je dodijeljena i nagrada PRCA platinum priznanja u kategoriji angažiranosti zaposlenika te i nagrada Green Carpet Award za program zaokružiti. Ti pokazatelji nude uvid u to kako OTP banka drži do razvoja ESG strategije kao jedne od primarnih u svom poslovanju, te kako odlučno provodi sve njene točke i ukomponira ih u svoje svakodnevno poslovanje. ESG strategija je unutar matične grupe podijeljena na tri glavna stupa: odgovoran poslodavac, odgovoran društveni dionik i odgovoran pružatelj usluga te su strateški naporni banke usmjereni ka tim segmentima. Ta tri stupa određuju smjer razvoja i prioritet te unutar njih se razvijaju akcijski planovi, postavljaju ciljevi i pokazatelji uspješnosti. Na temelju njih se također provjeravaju i doprinosi ostvarenju ciljeva Ujedinjenih naroda, koji su usklađeni s aspektima materijalnih tema banke. Dalje će se u radu komentirati i prikazati ta glavna područja, detaljnije se objasniti, opisati načini upravljanja, ciljevi te drugi bitni elementi organiziranja procesa i provedbe aktivnosti održivosti.

3.4 Dionici grupe OTP banke

S obzirom na veličinu financijske institucije i raznolikost u poslovnom djelovanju, grupa OTP banke ima jako široku mrežu dionika s kojima surađuje i koji joj pomažu u provođenju strategije. Banka je s većinom dionika u konstantnoj komunikaciji, a tip dijaloga s njima i razini njihove uključenosti ovisi o prirodi njihovog poslovnog odnosa. S nekim dionicima poput vlasnika, regulatornih tijela i zaposlenika, razina komunikacije je veća i više kontinuirana, dok s drugima to ovisi o situacijama u kojima s njima oblikuju odnose i ostvaruju interakciju. S nekim dionicima se konzultira u procesima kojima upravljaju njihovim društvenim i okolišnim utjecajem. S matičnom OTP bankom kao vlasnikom te sestrinskim bankama iz regije surađuje se na razvoju ESG strategije i rješenja te s njima razmjenjuju iskustva. Regulatorna i državna tijela sudjeluju u razvoju ESG strategije i rješenja koja omogućuju održivost u djelovanju banke, od njih se uglavnom i traži povratna informacija prema kojima se onda korigira praksa obavljanja strategije. Klijente i korisnike proizvoda i usluga banke se uključuje u raznim vrstama istraživanja, tako što se prikupljaju njihove povratne informacije o proizvodima. S konkurencijom i poslovnim partnerima surađuje se dijalogom na zajedničkim sektorskim projektima te stručnim skupovima. Zaposlenike se redovito uključuje tako što se provode godišnji upitnici za njihovu angažiranost te razni upitnici i formati kojima se ispituje njihovo mišljenje. Sindikat kao socijalni partner stalno ima savjete što se tiče važnih pitanja iz područja radne okoline i radnih prava. Do sada se za pitanje održivosti održavalo posebne interakcije s dionicima, ali je došlo do promjene te se takva komunikacija s dionicima provodi kontinuirano tijekom godine u raznim poslovnim aktivnostima. Neki od najvažnijih dionika grupe OTP banke su: klijenti i to građani, korporativni klijenti, zatim partneri (dobavljači, poslovni partneri, mediji, analitičari, udruge), regulatorna tijela, država (ministarstva, državna tijela, lokalna samouprava), financijska tržišta (partnerske institucije, razvojne banke i agencije, osiguravajuća društva, burza, konkurencija, fondovi), radna okolina (menadžment, zaposlenici, sindikati), vlasnici i članovi OTP Bank Nyrt, dio OTP grupe, zajedno sa zajednicama kao što su interesna i stručna udruženja, znanstvene i obrazovne institucije, lokalne zajednice te korisnici sponzorstava i donacija, čine značajan dio interesa OTP banke. Grupa OTP banke posvećena je doprinosu ciljevima koje su njihovi dionici prepoznali kao ključne tijekom dubinskog snimanja utjecaja. Stoga, OTP banka prepoznaje mogućnosti za razvoj doprinosa posebno u sljedećim područjima: kvalitetno obrazovanje, dostojanstven rad i ekonomski rast, pristupačna energija iz čistih izvora, održiva potrošnja i proizvodnja, industrija, inovacije i infrastruktura. Uz to, banka smatra da svojim poslovanjem i razvojem kulture održivosti može doprinijeti i ciljevima poput zdravlja i blagostanja, svijeta bez siromaštva, smanjenja nejednakosti, rodne ravnopravnosti, mira, pravde i snažnih institucija, te održivih gradova i zajednica. OTP banka pažljivo upravlja poslovanjem i interakcijom s dionicima kako bi osigurala etično

poslovanje i poštene poslovne prakse, što je ugrađeno u sve organizacijske dokumente i poslovnu strategiju banke. Unutar materijalnog područja njihovo poslovanje utječe na pouzdanost sustava, povjerenje u financijski sektor, razvoj etičkih načela zaposlenika i standarda poslovanja te sprječavanje nezakonitih događanja. Dionici OTP banke, tijekom dubinske analize, procijenili su antikorupciju, etično i transparentno upravljanje te sprječavanje pranja novca kao teme najvišeg prioriteta. Kako bi osigurala etične poslovne prakse, banka se oslanja na međunarodne i nacionalne zakonske propise, međunarodne konvencije i preporuke, propise matične OTP grupe, vlastite interne politike i strukovne kodekse. OTP banka surađuje s regulatornim i nadzornim tijelima, državnim institucijama i interesnim udruženjima kako bi unaprijedila etične poslovne prakse. OTP banka je postala značajan čimbenik na hrvatskom financijskom tržištu i svjesna je svoje odgovornosti u osiguravanju poštenih poslovnih praksi. Klijenti i korisnici procjenjuju OTP banku ne samo prema kvaliteti proizvoda i usluga već i prema njihovom poslovnom ponašanju i transparentnosti. Stoga je poštivanje zakonitosti za banku od izuzetne važnosti. Dubinskim snimanjem utjecaja utvrđeno je da OTP banka ima visoku razinu upravljanja temama etičnog i transparentnog poslovanja. Dionici su zabrinuti zbog korupcije, pranja novca i netransparentnog poslovanja, ali procjenjuju da su ti rizici unutar OTP grupe vrlo niski. Politika poštivanja zakonitosti ključni je dokument koji uređuje nadležnost, postupanje i upravljanje funkcijom sukladnosti u OTP banci, u skladu s odlukom Hrvatske narodne banke i smjernicama Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA). Poštivanje zakonitosti obuhvaća područja poput obrade i zaštite osobnih podataka (GDPR), sukoba interesa, usklađenosti s ograničenjima u protoku informacija, sprječavanja zlorabe tržišta te usklađenosti sa zahtjevima vezanim uz investicijske usluge. U 2022. godini, svi zaposlenici potpisali su pravilnik o sukobu interesa, a redovno se održavaju edukacije na temu poštivanja zakonitosti i etičnog poslovanja. Organizirani su tečajevi o operativnim rizicima i održavanju kontinuiteta te sprječavanju pranja novca za određene skupine zaposlenika. Politika sankcija propisuje minimalne standarde za poslovanje u skladu s ekonomskim, financijskim i trgovinskim zakonima te mjerama embarga. OTP banka ima Politiku sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, donesenu na razini cijele OTP grupe. U 2022. godini spriječeni su pokušaji prevara s bankovnim karticama u iznosu od 58 milijuna kuna, te je zabilježeno 1382 događaja vezanih uz informacijsku sigurnost i 57 događaja povezanih s IT incidentima. OTP banka ima etički odbor koji se sastoji od 7 izvršnih i 1 stalnog člana, a upravlja njime predsjednik uprave. Uskladili su se s novim zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti koji je stupio na snagu u travnju 2022. godine. Antikorupcijska politika, temeljena na međunarodnim i nacionalnim zakonima te Smjernicama Wolfsberg grupe, ključni je dokument za sprječavanje korupcije. Tijekom 2022. godine, 37 operativnih jedinica OTP banke obavilo je procjenu rizika od korupcije, pri čemu nisu pronađeni značajni rizici, te nije zabilježen niti

jedan slučaj korupcije. Aktivnosti sprječavanja korupcije obuhvatile su 160 poslovnih partnera. Politika primitaka, ažurirana u travnju 2022., detaljno propisuje procese određivanja primitaka te kriterije za izračune, uz mjerenje i ocjenu učinka na institucionalnoj i individualnoj razini. U upitniku Hrvatskog indeksa održivosti (HRIO), OTP banka je za područje lobiranja i javnog zagovaranja dobila najvišu ocjenu (100 %). OTP banka je svjesna svoje odgovornosti kao značajna financijska institucija te nastavlja unapređivati etično poslovanje u cijelom lancu vrijednosti. U 2022. godini poslovali su s 2127 dobavljača, od kojih su 94 % bili domaći. Nisu zabilježeni slučajevi kršenja Etičkog kodeksa ili otkazivanja ugovora zbog kršenja etičkih načela, korupcije ili nezakonitog djelovanja.

3.5 Odgovorno pružanje usluga OTP banke

Grupa OTP banke, kao nacionalno jaka financijska grupacija koja posluje u raznim krajevima Republike Hrvatske, prepoznaje značaj svojih utjecaja u financiranju gospodarstva, središnje države, lokalnih zajednica, javnih institucija i građana. Banka prepoznaje da sa njihovim poslovnim praksama i aktivnostima imaju izravan i neizravan utjecaj na održivost organizacije te životni standard ljudi, oni mogu poticati razvoj u mnogim gospodarskim sektorima te neizravno utjecati na kapacitete zapošljavanja. Njihovim poslovanjem može se imati i negativan utjecaj, posebno u domeni financijske uključivosti i dostupnosti proizvoda i usluga te upravljanju razinama zaduženja gospodarstva i stanovništva. Ti utjecaji se mogu ublažavati razboritim razvojem proizvoda, odgovornim prodajnim procesima, jačanjem odgovornosti njihovih marketinških komunikacija te osiguranjem dostupnosti i pristupačnosti proizvoda i usluga kao i razvojem financijske pismenosti i digitalizacijom. Odgovorno poslovanje grupe OTP banke u području temeljnih poslovnih aktivnosti koje oni obavljaju manifestira se cijeli niz ciljeva održivosti UN-a poput: iskorjenjivanje siromaštva u svim oblicima, dostići rodnu ravnopravnost i osnažiti ženske zaposlenike, osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve, promovirati uključiv i održiv ekonomski rast, zaposlenost i dostojanstven rad za sve, izgraditi otpornu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost, učiniti gradove i naselja uključivima, sigurnima, prilagodljivima i održivima, osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje, poduzeti hitne akcije u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica, osnažiti provedbu i revitalizaciju globalnog partnerstva za održivi razvoj. Ambicije banke s tim ciljevima su da osiguraju dostupnost financiranja gospodarstvu i građanima, da imaju odgovorne odnose s klijentima i transparentnu komunikaciju, razumno i odgovorno planiranje i odlučivanje o kreditiranju, omogućavanju održive tranzicije, doprinijeti regionalnom liderstvu OTP grupe u zelenoj tranziciji te izbjeći i umanjiti učinak potencijalnih negativnih situacija. Sve to banka implementira u svoju strategiju kako bi se što bolje prilagodila održivom okruženju

i bila odgovorna u svojoj zelenoj tranziciji. Zato je banka u upitniku Hrvatskog indeksa održivosti u segmentu odgovornog poslovanja u tržišnim odnosima dobila vrlo visoku ocjenu od 96%. Prioritet u razvoju ESG strategije u grupi OTP banke primarno su postavili na razvijanje klimatskih i okolišnih ciljeva. Njihovu primarnu ulogu u doprinosu održivosti vidi se u financiranju projekata, programa ili inicijativa njihovih klijenata, za koje se može utvrditi da doprinose klimatskim i okolišnim ciljevima. Tokom 2022. godine pripremali su se za omogućavanje zelenog kreditiranja. Priprema je uključivala pokretanje nekoliko značajnih projekata koji su se odnosili na snimanje stanja i pribavljanje potrebnih informacija o klimatskim, okolišnim i tržišnim aspektima, te su usvojili novu politiku kreditiranja korporativnih klijenata čiji je dio i klasifikacija sektora u skladu s taksonomijom. U zelenom financiranju su postavili ciljeve u nekoliko važnih područja koja su prepoznata kao ona u kojima se zeleno financiranje može relativno brzo implementirati koristeći iskustva međunarodne grupe banke. Dok su postavljali ciljeve vodili su se okvirom koji je zadala matična grupa te je početna točka bila da se korporativno financiranje zelenih proizvoda u 2023. godini postavi na 60 milijuna eura vrijednosti. Najveći dio tog financiranja se odnosi na obnovljive izvore energije. S obzirom da u segmentu malih i srednjih poduzeća već postoji proizvod koji ima održive karakteristike, a to je financiranje energetske učinkovitosti stambenih zgrada, drugi se cilj odnosi na detaljnu klasifikaciju te standardizaciju tog proizvoda koja se dogodila 2023. godine. Također se 2023. godine razvio i standardizirao kredit namijenjen financiranju integriranih fotonaponskih elektrana. Pažljivo se prati i razvoj mogućnosti održivog financiranja u području poljoprivrede gdje postoji veliki potencijal. OTP leasing je zacrtao i ciljeve za financiranje električnih vozila za privatne klijente i za komercijalno korištenje. Ciljana vrijednost financiranja je bila 7,5 milijuna eura. Dalje, u leasingu su planirali i razvoj financiranja za gospodarenje otpadom. U području poslovanja s građanima fokus zelenog financiranja je na razvoju kredita za fotonaponske elektrane. U 2022. godini banka je uložila 277,43 milijuna kuna u financiranje osam novih projekata obnovljivih izvora energije, većina tih investicija je bila u solarne elektrane i biomasu. U 2022. godini uloženo je 338,67 milijuna kuna s kojima je financiran 1851 projekt energetske učinkovitosti u zgradarstvu, što je zapravo porast od 24,99% u odnosu na prijašnju godinu. Što se tiče područja poljoprivrede tu je plasirano 1,68 milijardi kuna u kreditima. Također OTP leasing je financirao 720 električnih i hibridnih automobila, što je bio rast od 16% na godišnjoj razini. Banka isto tako mnogo pazi na upravljanje ESG rizicima poput požara i poplava. Tako su u 2022. godini proveli Geo mapiranje kolaterala za rizike od poplava i požara te su izradili procjenu materijalnosti svih relevantnih rizika koji su povezani sa klimatskim i okolišnim utjecajima u skladu s zahtjevima Europske središnje banke. Prema analizama se ustanovilo kako 24% kolaterala prema njihovom ukupnom broju te 27,4% prema njihovoj vrijednosti nalazi se u područjima s visokim ili srednje visokim rizicima od poplave, s obzirom da je veći dio obalnih regija

izložen visokom ili srednje visokom riziku od požara, analiza trenutnog portfelja pokazuje kako 34,5% vrijednosti kolaterala te 25% njihovog ukupnog broja nalazi u tim područjima. Zbog toga je preporučeno da se ažuriranje procjene radi na godišnjoj razini i da se klimatski, okolišni rizici ugrade u donošenje odluka o kreditiranju. Uloga upravljanja ESG rizicima u procesu odobravanja kredita je prepoznati takve rizike te doprinijeti smanjenju transakcijskih rizika koji proizlaze iz okolišnih i društvenih čimbenika rizika povezanih s financiranjem. ESG kategorizacija rizika se primjenjuje na male i srednje te korporativne klijente (isključujući financijske institucije, transakcije unutar OTP grupe, jedinice lokalne samouprave te mikro poduzeća). Isto tako se pazi na pojedinačne transakcije tih klijenata (kredit, prekoračenja, višenamjenski okviri, proizvodi dokumentarnog poslovanja, poslovne kartice te leasing transakcije). Banka tako ima listu djelatnosti s kojima je inkompatibilna zbog njihovih principa te su to aktivnosti koje se ne slažu s njihovim pogledima i vrijednostima u vidu zaštite prirode i ljudskih prava. Neke od aktivnosti koje su spadaju u tu kategoriju su: klijenti čije je financiranje zabranjeno međunarodnim sporazumima, aktima EU ili nacionalnim zakonima, klijenti koji imaju problema sa zakonskom usklađenošću, klijenti i transakcije koji krše zakone zemlje u kojima se nalaze i međunarodne zakone, financiranje kontroverznog oružja, financiranje ekstrakcije plina iz škriljevca u Europi, proizvodnja, trgovanje i uporaba azbestnih vlakana te proizvoda i mješavina koje sadrže namjerno dodana azbestna vlakna, itd. što se tiče potraživanja za neto zajmove u 2022. godini oni su zabilježili rast od 17%, a bruto zajmovi i potraživanja bilježe rast od 15,1%. Bruto krediti stanovništvu porasli su za 9,5 %, a u području kreditiranja korporativnih klijenata i države bruto porast iznosi 22,6 %. Na kraju 2022. godine tržišni udio banke u segmentu kreditiranja stanovništva porastao je na 14,1 % (u 2021. bio je 13,9 %), u segmentu kreditiranja korporativnih klijenata i države je narastao na 11,7 % (u 2021. bio je 10,8 %). Prema podacima HANFA-e tržišni udio OTP leasinga u ukupnom portfelju se kreće oko 16%, a od 30.lipnja 2022. OTP leasing je bio prvi u leasing industriji s 18,5% u ukupnom volumenu financiranja. Ukupni depoziti su u 2022. bilježili rast od 14,7 % u odnosu na 2021. godinu, velikim dijelom uslijed pojačanog priljeva kunskih sredstava radi konverzije kuna u euro. Grupa je u 2022. ostvarila i odlične rezultate u smislu ukupne dobiti koja je prije oporezivanja iznosila 977 milijuna kuna (porast za 17,7 % u odnosu na 2021.) te nakon oporezivanja 738 milijuna kuna (porast od 10 % u odnosu na 2021. godinu).

OTP banka ima sedam poslovnih centara u cijeloj Hrvatskoj. U 2022. godini bilo je otvoreno 110 poslovnica i 450 bankomata. 2022. je također provedena optimizacija mreže poslovnica, ali je zadržana prisutnost u svim područjima Hrvatske u kojima je banka i do sada bila dostupna. Kako bi klijentima bila pružena što bolja i kvalitetnija usluga 2022. godine je obnovljeno četiri poslovnice, 89 njih je prilagođeno osobama s invaliditetom. U daljnjim nastojanjima da se usluga prilagodi i napravi pristupačnija za osobe s

invaliditetom i poteškoćama, OTP banka je svoju internetsku stranicu prilagodila sa osobe s disleksijom, osobama oštećena vida te teškoćama u čitanju. Na stranici se koristi Omoguru widget koji osobama s poteškoćama omogućuje lakše praćenje sadržaja na stranici, a dalje se također planiraju napraviti prilagodbe u poslovanju kako bi se usluga učinila pristupačnija za osobe s invaliditetom. Među strateškim poslovnim ciljevima Grupe OTP banke je i razvoj financiranja mikro, malog i srednjeg poduzetništva. Kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva poraslo je za oko 15 % u 2022. godini u odnosu na prethodnu te je sve primamljivije tržište i može mnogo doprinijeti strategiji. Osim što je banka ulagala u obnovljive izvore energije, energetske učinkovitost zgradarstva te održiva rješenja u prijevozu i prometu, u 2022. godini je nastavljeno i financiranje objekata koji su oštećeni potresom u Zagrebu i okolici 2020. godine. Prijašnje godine u studenom je odobren i novi tip kredita sa svrhom strukturne obnove zgrada oštećenih u potresu, a u 2022. godini količina tih kredita je iznosila trećinu ukupno odobrenih kredita malim i srednjim poduzećima. Doprinos banke prema razvoju društva ogleda se u financiranju specifičnih sektora i djelatnosti koje mogu tome doprinijeti jer se nalaze u tim sferama poslovanja. U području malih i srednjih poduzeća u 2022. godini imali su 4.391 klijenata udruga civilnog društva, organizacija i fundacija, 6557 zgrada, 532 obrazovne institucije te 836 zdravstvenih institucija. U istoj kategoriji imali su 13 812 klijenata poduzeća, 13 964 klijenta obrta te 1083 poljoprivredna poduzeća i mala obiteljska gospodarstva. U korporativnom segmentu portfelja imali su 50 općina, 244 obrazovne institucije te 62 zdravstvene institucije. Tijekom 2022. godine kroz suradnju s HBOR-om (Hrvatska banka za obnovu i razvitak) i HAMAG-om (Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije) te drugim organizacijama, banka je plasirala 511 kredita malim i srednjim poduzećima te 297 u korporativnom bankarstvu te se vidi kako je veći fokus na mala i srednja poduzeća. Suradnja s HBOR-om omogućila je nastavak financiranja programa osiguranja portfelja i likvidnosti za izvoznike koji je osmišljen kako bi se ublažile gospodarske posljedice pandemije. Unutar programa su ukupno plasirali 14 zajmova za 13 klijenata s ukupnim iznosom od 153,32 milijuna kuna, od čega su dva bila u 2022. godini s ukupnim iznosima od 32,4 milijuna kuna. Banka je isto tako ostvarila suradnju u 2022. godini s Europskim investicijskim fondom u sklopu Paneuropskog jamstvenog fonda, sa svrhom uklanjanja ekonomskih posljedica pandemije. S tim programom je klijentima banke omogućen benefit u vidu smanjenih kamatnih stopa i kolateralnih zahtjeva prilikom odobravanja kredita za ulaganje te kapitalnih kredita s jamstvom europskog investicijskog fonda i paneuropskog jamstvenog fonda. Takvih kredita u 2022. godini je odobreno 15 za 14 klijenata s ukupnim iznosom od 66,37 milijuna kuna. OTP banka je također bila i vodeći agent i pokrovitelj izdanja u uspješnom plasiranju osmogodišnjih obveznica Republike Hrvatske. Sveukupni interes ulagatelja premašio je milijardu eura, a bilo je obuhvaćeno više od 40 domaćih institucionalnih ulagatelja. Zato je banka i osvojila nagradu časopisa

Global Finance za najbolju sub-custodian banku u Hrvatskoj čime se očituje njihova izvrsnost u bankarstvu, a kriteriji odabira uključivali su odnos s klijentima, kvalitetu usluge, konkurentnu cijenu usluge, tehnologiju, plan za kontinuitet poslovanja, poznavanje lokalnih zakona i primjenjivanje najboljih poslovnih praksi, kao i postupanje u situacijama koje zahtijevaju različita izuzeća. Banka u svoju strategiju ubacuje i pristupačno stambeno financiranje čime podržavaju kvalitetu života njihovih klijenata, zato su u 2022. godini plasirali 4652 nova stambena kredita te su sudjelovali i u financiranju subvencioniranih kredita za nabavu prve nekretnine. Krediti su povoljniji zbog nižih kamatnih stopa i dužeg perioda fiksne kamatne stope te je isplaćeno 1113 takvih kredita što je 40% više nego 2021. godine i ukupni volumen tih kredita je bio 850 milijuna kuna, a tržišni udio banke u segmentu subvencioniranih kredita je iznosio 20%. tako se može vidjeti kako je u strategiju banke veći fokus spao na mlade klijente odnosno mladi klijenti su se prepoznali kao važna skupina klijenata. Zato je banka također zbog njihove ranjivosti i moguće financijske nepismenosti i nestabilnosti surađivala sa studentskim centrima i organizirala kampanje te postavljali video zidove kako bi ojačali financijsku pismenost mladih. Tako je na internetskoj stranici banke izrađen poseban segment za studente. Od kolovoza 2022. godine uvedeni su posebno povoljni uvjeti za studente te oni od tada mogu otvoriti studentski paket kao i izvršavati m-banking transakcije u zemlji bez ikakvih naknada. Time su mladi potaknuti na korištenje digitalnog bankarstva i zbog toga je u 2022. godini OTP banka imala 75501 klijenta mlađeg od 26 godina.

3.6 Odgovoran poslodavac

U proteklim godinama što se tiče rada, načina na koji ga banka organizira, vrijednosti koje dijele te važnosti odgovorne i održive kulture donijele su značajne promjene unutar banke. U izazovima s kojima su se susretali prepoznali su prilike za stalni razvoj kako bi svojim zaposlenicima osigurali stabilnu, sigurnu i ugodnu radnu okolinu u kojoj svi imaju jednake prilike za rast i razvoj. Tijekom njihovog rasta uvjerali su se koliko raznolikost, uključivost i jednake prilike utječu na razvoj i uspješnost poslovanja, kao i izgradnju prepoznatljivog organizacijskog identiteta. Njihova dugogodišnja predanost društvenoj odgovornosti pomogla im je u razumijevanju društvenih razlika i osjetljivosti, ljudskih prava i smanjenja društvenih nejednakosti. U skladu s temeljnim vrijednostima OTP banke te svjesni važnosti kreiranja sigurne, inkluzivne, zdrave i motivirajuće radne okoline, 2017. godine potpisali su Povelju raznolikosti te se priključili Europskoj uniji u misiji postizanja i promoviranja načela raznolikosti, nediskriminacije, uključivosti i jednakih mogućnosti na radnom mjestu. Ova Politika slijedi i odredbe krovnog dokumenta kojim se jamči poštivanje ljudskih prava u njihovoj organizaciji - Izjavu OTP grupe o ljudskim pravima. Politika raznolikosti integrirani je dio njihove ESG strategije - integracije okolišnih, društvenih i upravljačkih

kriterija u poslovanje banke, a posebno u društvenom i upravljačkom segmentu. Raznolikost predstavlja sve one razlike ili sličnosti koje jednu grupu ili pojedinca izdvajaju od ostalih skupina ili individualaca unutar pojedine društvene okoline. Raznolikost podrazumijeva individualne karakteristike, vrijednosti, uvjerenja, iskustva, kulturu, sklonosti i ponašanja. Sveobuhvatno razumijevanje, uvažavanje jedinstvenosti te prihvaćanje različitih perspektiva svakog pojedinca, preduvjeti su za postizanje raznolikosti unutar radnog okruženja i osjećaja pripadnosti zaposlenika. uključivost je proces izgradnje kulture u kojoj se svi, bez obzira na razlike, osjećaju dobrodošli aktivno doprinositi i sudjelovati. Uključivo radno okruženje nastoji ukloniti postojeće prepreke te eliminirati sve oblike diskriminacije i netolerancije. Dok je raznolikost stvaranje tima s širokim rasponom pozadina i iskustava, uključivost je proces izgradnje kulture u kojoj raznoliki članovi tima i zaposlenici osjećaju pripadnost i odraz svojih vrijednosti u organizacijskom okruženju, te da ujedno imaju i pristup mogućnostima i resursima potrebnima za rast i napredak bez obzira na njihove razlike. Te Jednakost prilika, pristup je kojim osiguravaju pravedno postupanje, nepristran tretman te jednake mogućnosti i napredak za sve zaposlenike organizacije. Smanjivanjem nesvjesnih pristranosti, povećavanjem svjesnosti o korijenskim uzrocima razlika te prepoznavanjem i uklanjanjem prepreka koje pojedine skupine onemogućavaju u njihovom radu, razvoju karijere, ostvarenju poslovnih planova i uspjeha, osiguravaju jednakost prilika koja potiče jačanje inkluzivnosti i raznolikosti u banci. Zato ovom politikom raznolikosti potvrđuju službeni stav OTP banke prema raznolikosti, uključivosti te jednakosti prilika te se njome usmjeravaju Uprava, menadžeri, zaposlenici, partneri te svi drugi dionici OTP grupe u razvoju održive okoline po pitanju raznolikosti, inkluzivnosti i osiguranja jednakih prilika za sve uključene aktere. OTP banka zabranjuje diskriminaciju koja se odnosi na rasu, etničku pripadnost ili boju kože, spol, jezik, dob, političko ili drugo uvjerenje, imovno stanje, obrazovanje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, članstvo u sindikatu, invaliditet, društveni položaj, bračni ili obiteljski status, zdravstveno stanje, genetsko nasljeđe, rodni identitet i izražavanje te spolnu orijentaciju. Međutim, razumije se da se raznolikosti protežu i na slabije vidljive karakteristike te svaku diskriminaciju prema bilo kojoj osnovi smatraju neprihvatljivom. Zabrana diskriminacije sadržana je u svim ključnim dokumentima OTP banke koje stalno nadograđuju i unapređuju slijedom iskustava i dijaloga s njihovim dionicima. Nakon što je prošla pandemija prioriteti banke su bili na fizičko i mentalno zdravlje te sigurnost zaposlenika. Isto tako grupa OTP banke zapošljava sve više mladih kojima je bitan njihov razvoj i karijerni put. Zbog svega toga je bitno i u kakvoj atmosferi se radi, jesu li ponašanja unutar banke usklađena s temeljnim vrijednostima organizacije i trude li se dovoljno da zasluže povjerenje kao poželjan poslodavac. Zbog toga vidimo kako se ciljevi i ambicije banke usklađuju s svime navedenim odnosno kako se sva načela ocrtavaju u ciljevima i ambicijama banke. Neki od ciljeva i ambicija banke koji to odražavaju su osiguravanje zdravog života i promoviranje

blagostanja ljudi svih životnih dobi, postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena, promoviranje uključivosti i održivog ekonomskog rasta, zaposlenosti i dostojanstvenog rada za sve te smanjivanje nejednakosti unutar i između država. Banka ima mnogo ambicija kojima želi postići ravnopravnost i uključivost svih u banci kao npr. Osiguravanje dostojanstvenog rada i prihoda za njihove zaposlenike, povećavanje angažmana zaposlenika i povećanje njihovog zadovoljstva, osiguravanje dobrih karijernih mogućnosti talentiranim zaposlenicima, osiguravanje ravnoteže između rada i privatnog života, pokazivanje dužne brige za dobrobit i zdravlje, uključujući i mentalno zdravlje i razvijanje raznolikosti, uključivosti i jednakih prilika za sve. Banka je dosta tih ambicija i ciljeva postigla usvajanjem novih kolektivnih ugovora, uvođenjem hibridnog rada, usvajanja novih politika za raznolikost, povećanjem plaća zaposlenika, osnivanjem kluba volontera i kluba dobrovoljnih darivatelja krvi, uvođenjem digitalnih potpisivanja ugovora o radu, osnivanjem novih sindikata i zapošljavanjem novih ljudi na pozicijama koje se brinu o svim pravilima i uvedenim politikama kako ne bi došlo do kršenja nekih od prava i novih politika, ugovora i slično. Odgovornost u svojoj strategiji OTP banka temelji na međunarodnim i nacionalnim zakonskim regulatornim propisima, međunarodnim konvencijama i smjernicama zaštite ljudskih prava, a posebno općoj deklaraciji o ljudskim pravima, vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, Deklaraciji Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu, smjernicama i načelima Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj te Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Također banka osigurava i podržava slobodu udruživanja i stvarno priznavanje prava na kolektivno pregovaranje. Banka isto tako u ulozi poslodavca ima najznačajnijeg dionika u sindikatu s kojim kao socijalnim partnerom surađuju u razvoju radne okoline. Zato su rezultati banke u području radne okoline u Hrvatskom indeksu održivosti u 2022. bili bolji nego prethodnih godina. Ukupna ocjena banke je bila 77% što je više od prosjeka velikih poduzeća od 67%. banka je bila najbolje ocijenjena na području suradničke organizacijske klime (85%) te ulaganja u obrazovanje zaposlenika (82%). Najveći prostor za napredak u strategiji je ostavljen na području kvalitete i sigurnosti radnih uvjeta. U 2022. godini OTP banka je nagrađena globalnim priznanjem Platinum Award u kategoriji Employee Engagement (angažiranje radnika) koju dodjeljuje Public Relations and Communications Association (PRCA). Radi se o najvećem svjetskom udruženju komunikacijskih stručnjaka koje u 82 države svijeta okuplja oko 35 tisuća profesionalaca. Početkom 2022.godine počeli su se primjenjivati novi kolektivni ugovori koji su potpisani sa sindikatom bankarskih službenika za razdoblje od tri godine. S novim ugovorima su zadržana sva prava od prije te su dodani novi benefiti za zaposlenike. Banka svojim zaposlenicima isplaćuje 13. plaću, prigodne darove za zaposlenike, dar za djecu u prosincu te regres u svibnju. Zaposlenicima su osigurani su sistematski pregledi te im se financiraju sportske aktivnosti. Za rođenje djeteta zaposlenici dobivaju baby bonus, a za stambene

kredite i korištenje bankarskih usluga ostvaruju povoljnije uvjete. Za svoju vjernost poslodavcu zaposlenici ostvaruju jubilarne nagrade, a oni za čije je poslove to predviđeno ostvaruju nagrade i bonuse za svoj rad te naknade za posebne uvjete rada. Svi su zaposlenici banke osigurani, a nađu li se u nepovoljnim okolnostima mogu računati na solidarne potpore. Uz to zaposlenicima su ugovorom povećana prava korištenja godišnjih odmora i plaćenih dopusta, posebno za roditelje. Uvedeni su plaćeni dopusti za prve odlaske u vrtić i osnovnu školu, slobodni dani za volonterski rad u organizaciji banke i njenih partnera te su proširene mogućnosti plaćenog dopusta za dodatno školovanje i usavršavanje. Zaposlenici imaju pravo na do 32 dana godišnjeg odmora te i više ako su osobe s invaliditetom ili roditelji djece s teškoćama. Banka je također u 2022. godini kako bi pokazala svoju podršku raznolikosti i ljudskim pravima usvojila i na internetskoj stranici objavila politiku raznolikosti koja se odnosi na cijelu OTP grupu u Hrvatskoj. Kako bi poštovali i uvažavali raznolikosti banka je razvila etički kodeks koji je cijela grupa prihvatila, te potiču sve zaposlenike i druge dionike da prijave bilo kakvu diskriminaciju ukoliko dođe do nje. Zbog toga su razvili zaštitne i žalbene mehanizme koji zaposlenicima omogućuju prijavu bilo kakvog problema. Žalbeni mehanizmi su opisani u etičkom kodeksu, pravilniku o radu i drugim ključnim dokumentima banke. S namjerom daljnjeg razvoja raznolikosti u banci u sljedećem razdoblju se planira uvođenje akcijskog plana raznolikosti i uključivosti koji će integrirati i GAP analizu koja se provodi u društvenim kriterijima održivosti u radnoj okolini i odnosima s drugim dionicima. Kako bi dalje banka razvila svoje razumijevanje raznolikosti i jednakih prilika u 2022. godini su počeli sudjelovati u edukativnom programu Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj „workplace inclusion champions“, a sudjelovanje u tom programu kao i drugima koji su usmjereni na zaštitu ljudskih prava će biti nastavljeno i u budućnosti. Banka također pazi da radno mjesto bude sigurno i zdravo kako ne bi dovodila svoje zaposlenike u opasnost. To se moglo najbolje očitati za vrijeme pandemije gdje je banka aktivno podupirala preventivu protiv bolesti s cijepljenjem tako što je uvela slobodne dane za zaposlenike koji su se cijepili u slučaju da ne bi imali posljedica ili nuspojava od cjepiva. Banka i dalje kontinuirano provodi osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način, kao i osposobljavanje za protupožarnu zaštitu i pružanje prve pomoći, a uspješnost u zaštiti na radu provjeravaju praćenjem i internom kontrolom podataka. U 2022. godini je zabilježeno 12 slučajeva nesreća na radu, od kojih su dvije bile ozbiljnije. Dalje je banka za svoje zaposlenike uvela hibridni način rada prema modelu da se tri dana radi u uredu, a dva dana od kuće za zaposlenike čiji posao to omogućuje. Prvotno je bio uveden zbog pandemije ali kada su vidjeli koliko je učinkovit i koliko je zaposlenicima zapravo lakše izbalansirati životnu ravnotežu i kako im to skraćuje vrijeme putovanja na posao odlučili su kako je takav način rada zapravo jako dobar te da ga je potrebno zadržati za stalno. Prema tome može se vidjeti kako OTP banka izrazito drži do raznolikosti, sigurnosti i cjelokupne kvalitete rada za svoje zaposlenike i maksimalno

poboljšava svoje politike i ugovore kako bi zaposlenicima omogućila što bolje i kvalitetnije radno mjesto na koje su svi dobrodošli bez diskriminacije i osuđivanja, te da im se osigura kvalitetne benefite što će na kraju povećati njihovo zadovoljstvo i s tim učinkovitost.

4. Zaključak

Implementacija ESG (Environmental, Social, Governance) strategija u bankama postaje sve značajniji element poslovanja u suvremenom bankarskom sektoru. Vidjeli smo kako ESG strategije predstavljaju integraciju održivih praksi u poslovne procese banaka, čime se osigurava dugoročna ekonomska održivost, smanjuju rizici i poboljšava reputacija. Ovaj rad je pokazao da ESG strategije donose višestruke koristi za banke, uključujući zaštitu okoliša, unapređenje društvene odgovornosti te poboljšanje korporativnog upravljanja i transparentnosti, ali i kako banke kroz ESG strategiju mogu unaprijediti društvo i pridonijeti mnogim pozitivnim promjenama. Kroz analizu i istraživanje, identificirali smo nekoliko ključnih prednosti i izazova povezanih s implementacijom ESG strategija u bankarskom sektoru. Prvo, banke koje uspješno implementiraju ESG strategije često bilježe povećano povjerenje klijenata i investitora. Ovo povjerenje omogućava pristup povoljnijim financijskim sredstvima i tržištima, što može dovesti do povećanja profitabilnosti i tržišnog udjela. ESG strategije također mogu pomoći bankama u prepoznavanju i upravljanju rizicima, osobito onima povezanim s klimatskim promjenama i društvenim nejednakostima. Međutim, implementacija ESG strategija nije bez izazova. Jedan od ključnih izazova je potreba za promjenom tradicionalnih poslovnih modela i prilagođavanje novim regulatornim zahtjevima. Banke moraju uložiti značajne resurse u edukaciju zaposlenih, razvoj novih proizvoda i usluga te unapređenje postojećih procesa. Također, neophodna je suradnja s regulatornim tijelima, nevladinim organizacijama i ostalim interesnim stranama, odnosno dionicima kako bi se osiguralo efikasno provođenje ESG principa. Upravljanje ovim promjenama zahtijeva strateško planiranje i jasnu viziju, što može biti izazovno u dinamičnom poslovnom okruženju. Jedan od ključnih aspekata uspješne implementacije ESG strategija je mjerljivost i transparentnost. Banke moraju uspostaviti jasne metrike za praćenje napretka i izvještavanje o svojim ESG aktivnostima. Ova transparentnost ne samo da povećava povjerenje među dionicima, već i omogućava bankama da identificiraju područja za daljnje poboljšanje i inovacije. Uz to, tehnološki napredak i digitalizacija pružaju nove alate i platforme za prikupljanje i analizu podataka, što može dodatno poboljšati efikasnost ESG strategija. U budućnosti se očekuje da će ESG strategije postati neizostavan dio poslovanja svih banaka. S porastom svijesti o klimatskim promjenama, društvenim nejednakostima i potrebi za odgovornim upravljanjem, banke koje aktivno primjenjuju ESG principe bit će bolje pozicionirane da odgovore na izazove i iskoriste nove prilike na tržištu. Očekuje se i da će regulatorni okviri postati stroži, što će dodatno potaknuti banke na usvajanje održivih praksi.

Kao zaključak, banke koje investiraju u ESG strategije ne samo da doprinose održivom razvoju društva, već i osiguravaju svoju konkurentnost i uspješnost na duži rok. Implementacija ESG strategija nije samo etički imperativ, već i strateška poslovna odluka koja donosi značajne ekonomske koristi. Banke koje prepoznaju vrijednost ESG-a i integriraju ga u svoje poslovne modele bit će bolje pripremljene za budućnost i u konačnici će imati veću šansu za dugoročni uspjeh, te će pridonijeti mnogim promjenama za napredak društva.

LITERATURA

1. Borodako A. (2023.): ESG integration in banking: A qualitative study on the impact of regulation on banks' operations, str.11, NTNU Ålesund
2. Borodako A. (2023.): ESG integration in banking: A qualitative study on the impact of regulation on banks' operations, str.20, NTNU Ålesund
3. Chiaramonte, L., Dreassi, A., Girardone, C., & Piserà, S. (2021). Do ESG strategies enhance bank stability during financial turmoil? Evidence from Europe. *The European Journal of Finance*, str.1173–1211.
4. Drugačija banka za drugačiji svijet – što je ESG strategija?: "interni časopis banke"
5. Emerick, D., What are the benefits of ESG for companies?[Internet], raspoloživo na : : <https://www.esgthereport.com/what-are-the-benefits-of-esg-for-companies/>
6. ESG strategy of OTP banka: "interni dokument banke"
7. Izvešće o održivosti za 2022. Godinu: "interni dokument banke"
8. Matos P. (2020.): ESG and Responsible Institutional Investing Around the World: A Critical Review, University of Virginia
9. MSCI, The Evolution of ESG Investing [Internet], raspoloživo na: <https://www.msci.com/esg-101-what-is-esg/evolution-of-esg-investing>
10. PlanA, Why is ESG important in business in 2024? [Internet], raspoloživo na: <https://plana.earth/academy/why-esg-important-companies-investors>
11. SigmaEarth, ESG In Banking: Meaning and Importance [Internet], raspoloživo na: <https://sigmaearth.com/esg-in-banking-meaning-importance/>
12. Vuram.com, ESG in Banking & Financial Sector: What You Need to Know [Internet], raspoloživo na: <https://www.vuram.com/blog/esg-in-banking-and-financial-sector/>
13. Zimmermann, S. (2019): Same same but different: How and why banks approach sustainability, str.11, Hagen

SAŽETAK

Ovaj završni rad bavi se analizom ESG (Environmental, Social, Governance) strategije u bankarstvu, s posebnim naglaskom na primjeru OTP banke. ESG strategija predstavlja pristup poslovanju koji integrira ekološke, društvene i upravljačke kriterije kako bi se postigao održiv i odgovoran rast. U radu su istraženi ključni čimbenici koji čine ESG strategiju, uključujući odgovorno financiranje, upravljanje rizicima te etično poslovanje. OTP banka, kao dio financijskog sektora, prepoznala je važnost ESG-a i uvela je razne inicijative kako bi smanjila svoj utjecaj na okoliš, poboljšala društvenu odgovornost te osigurala transparentno upravljanje. Kroz analizu primjera OTP banke, rad pokazuje kako ESG strategija može pridonijeti poboljšanju korporativnog imidža, povećanju tržišnog udjela te ostvarivanju dugoročnih ciljeva održivosti. Posebna pažnja posvećena je razvoju zelenih financijskih proizvoda, smanjenju ugljičnog otiska i promicanju društvene uključenosti. OTP banka također potiče projekte gradnje novih elektrana svih vrsta u republici Hrvatskoj, te usko surađuje s ostalim dionicima kao dio ESG strategije. OTP banka surađuje s različitim fondovima, sindikatima i vladinim tijelima kako bi što bolje doprinijela održivom razvoju u republici Hrvatskoj. Između ostalog ima i implementirana mnoga pravila za zaštitu radnika od pravilnika protiv diskriminacije do onih koji uvjetuju zapošljavanje svih bez obzira na njihovu rasu, seksualnu orijentiranost i spol. OTP banka mnogo doprinosi projektima diljem Hrvatske za promicanje održivog razvoja te svojim radom i novim pravilima uvjetuje poboljšanje u sektoru ljudske ravnopravnosti odnosno da je sve manje diskriminacije ljudi u radu te da se svima omoguće jednaka prava i prilike. U zaključku, rad naglašava kako integracija ESG načela nije samo koristan alat za povećanje profita, već i nužnost za dugoročni održivi razvoj i doprinos zajednici, odnosno da banke moraju imati održivi razvoj i dobrobit zajednice među svojim prioritetima.

Ključne riječi: OTP banka, ESG strategija, održivi razvoj

SUMMARY

This final paper deals with the analysis of ESG (Environmental, Social, Governance) strategies in banking, with special emphasis on the example of OTP banka. The ESG strategy represents an approach to business that integrates environmental, social and management criteria in order to achieve sustainable and responsible growth. The paper explores the key factors that make up an ESG strategy, including responsible financing, risk management and ethical business. OTP banka, as part of the financial sector, recognized the importance of ESG and introduced various initiatives to reduce its impact on the environment, improve social responsibility and ensure transparent management. Through the analysis of the example of OTP Bank, the paper shows how the ESG strategy can contribute to improving the corporate image, increasing market share and achieving long-term sustainability goals. Special attention is devoted to the development of green financial products, reducing the carbon footprint and promoting social inclusion. OTP banka also encourages projects to build new power plants of all types in the Republic of Croatia, and closely cooperates with other stakeholders as part of the ESG strategy. OTP Bank cooperates with various funds, trade unions and government bodies in order to contribute to sustainable development in the Republic of Croatia. Among other things, many rules have been implemented to protect workers from anti-discrimination ordinances to those that condition the employment of everyone regardless of their race, sexual orientation and gender. OTP banka contributes a lot to projects throughout Croatia for the promotion of sustainable development, and with its work and new rules, it conditions the improvement in the human equality sector, that is, that there is less and less discrimination against people at work and that everyone is provided with equal rights and opportunities. In conclusion, the paper emphasizes that the integration of ESG principles is not only a useful tool for increasing profits, but also a necessity for long-term sustainable development and contribution to the community, i.e. that banks must have sustainable development and community welfare among their priorities.

Key words: OTP bank, ESG strategy, sustainable development

PRILOZI

Popis slika

Slika 1. Nove elektrane u Republici Hrvatskoj kao dio sustava poticaja

Popis tablica

Tablica 1. kvote za nove održive izvore energije